

**Tekstil ve Konfeksiyon
Sektörleri Açısından**

RUSYA FEDERASYONU

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

**İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ**

ŞUBAT 2011

**Tekstil ve Konfeksiyon
Sektörleri Açısından
RUSYA FEDERASYONU**

İÇİNDEKİLER

I. RUSYA FEDERASYONU HAKKINDA GENEL BİLGİLER	1
Giriş	1
Temel Ekonomik Göstergeler	2
Ekonomi	3
Ekonomide Güncel Gelişmeler	3
Rusya Pazar Yapısı ve Tüketim Özellikleri	4
Marka Bilinci	4
Dağıtım Kanalları	5
Tüketici Davranışları	7
Rusya Giyim Pazarı	8
Rusya Giyim Pazarındaki Trendler	9
Lojistik ve Altyapı	11
Rusya İş Kültürünün Temel Noktaları	12
Çalışma Uygulamaları	13
İş İlişkileri	13
İş Uygulamaları	13
İhracatçılar için Pratik Bilgiler ve Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	13
II. RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ	15
Yıllar İtibarıyla Genel İhracat ve İthalat	15
En Çok İhraç Edilen Ürünler	15
En Çok İthal Edilen Ürünler	16
En Çok İhracat Yapılan Ülkeler	16
En Çok İthalat Yapılan Ülkeler	17
III. RUSYA'NIN TEKSTİL VE KONFEKSİYON DIŞ TİCARETİ	19
Rusya'nın Tekstil ve Konfeksiyon Dış Ticareti	19
En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler	21
Rusya'nın En Çok İthal Ettiği Tekstil Ürünleri	22
En Çok Konfeksiyon İthal Edilen Ülkeler	23
Rusya'nın En Çok İthalatını Yaptığı Konfeksiyon Ürünleri	24
IV. TÜRKİYE – RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ	25
Türkiye - Rusya Federasyonu Genel Dış Ticareti	25
Türkiye – Rusya Federasyonu Konfeksiyon Dış Ticareti	31
Türkiye – Rusya Federasyonu Tekstil Dış Ticareti	36
Türkiye'nin Tekstil ve Konfeksiyon Ticaretinde Rusya Federasyonu'nun Yeri	40
V. FAYDALI İRTİBAT BİLGİLERİ	43
VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR	44

Tekstil ve Konfeksiyon Sektörleri Açısından RUSYA FEDERASYONU

I. RUSYA FEDERASYONU HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Giriş

Rusya Federasyonu Türkiye'nin yakın komşularından biridir. Ülke, Karadeniz ve Hazar Denizi'nden Bering Boğazı'na ve Japonya'ya kadar olan 17 milyon kilometre karelik bir coğrafya üzerine yayılmıştır. Rusya Federasyonu, yüzölçümü olarak dünyanın en büyük ülkesi durumunda olup, kuzey yarım kürede 11 saatlik zaman farkına sahip bir coğrafyada bulunmaktadır. Bu geniş coğrafyada çeşitli yer altı ve yer üstü zenginlikleri bulunmaktadır. Zenginliklerin başında doğal gaz, petrol ve kömür olmak üzere enerji kaynakları ile çeşitli madenler gelmektedir.

Rusya Federasyonu'nda çeşitli ırk, din ve etnik kimliklere mensup 140 milyon civarında bir nüfus mevcuttur. Nüfusun %73 gibi çok yüksek bir oranı şehirlerde yaşamaktadır. Rusya, eğitim düzeyi oldukça yüksek olan ülkelerden biri olarak bilinmektedir. Nüfus anlamında tek bir dezavantajı vardır; o da, nüfus artış hızının negatif olması dolayısıyla, azalan ve yaşlanan bir nüfus yapısı ile karşı karşıya olmasıdır.

Demografik gelişmesi, negatif yönde bir trend sergilemesine rağmen, giderek zenginleşen ve genişleyen orta sınıfı ve tüketici alışkanlıkları yönüyle Batılılaşan bu pazarın gelecekte daha da önemli hale geleceği bir gerçektir. 140 milyon nüfusu ile Rusya'da yaklaşık 74 milyon kadın ve 66 milyon erkek nüfusu bulunmaktadır. Yaş grubuna göre ise, 0-14 yaş arası nüfus 20 milyonun altındayken, 15-64 yaş arası 100 milyon, 65 yaş ve üzeri nüfus ise 20 milyonu aşmıştır. Yıllardır nüfusta görülen düşüş eğilimi nedeniyle, genç nüfus sayısı azalmaktadır. Bunun sonucu olarak da hem iş gücüne katılan nüfus azalmakta, hem de gelecekte sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürmektedir. Dünya hazır giyim tüketiminin büyük bir kısmını gerçekleştiren bayan nüfusun ülkede fazla olması da, pazarın geleceği ve önemi açısından dikkate alınması gereken belirleyici bir faktördür.

Rusya Federasyonu'nun büyük ticaret merkezleri başta iki büyük kent olan Moskova (13 milyon nüfus) ve Petersburg (5,1 milyon) olmak üzere nüfusu bir milyonu aşan 13 şehirdir. İki büyük kentin yanında Novograd (1,5 milyon), Novoribirsk (1,5 milyon), Yekaterinbur (1,4 milyon) Omsk (1,2 milyon), Kazan, Nizny, Perm, Samara, Ufa ve Chelyabinsk diğer önemli ticaret merkezleridir. Orta sınıfın büyük bir kısmı Moskova ve Petersburg'da yerleşiktir. Son yıllarda Rusya Federasyonu'nda harcanabilir gelir ve tüketimin artması sonucunda tekstil ve hazır giyim pazarındaki büyüme de devam etmektedir.

Temel Ekonomik Göstergeler

Başkenti	Moskova
Yüzölçümü	17.075.400 km²
Nüfusu	140 milyon
Nüfus Yapısı	0-14 Yaş: % 14,8 15-64 Yaş: % 71,5 65 ve üstü: % 13,7
Para Birimi	Ruble
Kişi Başı GSYİH (s.a.p.)	15,900 \$ (2010)
GSYİH Artış Oranı	% 3,7 (2010)
Enflasyon Oranı	% 6,7 (2010)
İşsizlik Oranı	% 7,6 (2010)
Sektörlere Göre GSMH	Tarım % 4,2 Sanayi % 33,8 Hizmet % 62
Yıllık İhracat	307,6 milyar dolar (2009)
Yıllık İthalat	160,4 milyar dolar (2009)
Başlıca İhracat Ürünleri	Petrol, doğal gaz, makine ve ekipman, demir-çelik.
Başlıca İthalat Ürünleri	Makine ve ekipman, taşıt araçları, gıda, hazır giyim, demir-çelik, kimyasal ürünler.
Başlıca İhracat Pazarları	Hollanda, İtalya, Almanya, Türkiye, Çin.
Başlıca İthalat Tedarikçileri	Çin, Almanya, İtalya, Ukrayna, ABD.
Karayolları	933 bin km
Demiryolları	87,157 km
Havaalanı Sayısı	1.216

Ekonomi

1989 yılı sonunda Berlin Duvarı'nın yıkılması ve sosyalist sistemin çöküşe geçmesi ile birlikte, Rusya Federasyonu piyasa ekonomisine yönelmiştir. Kendi içinde önemli direnişlerle karşılaşmasına ve zaman zaman reformların yavaşladığına dair şikayetlere rağmen, geçen 19 yıllık dönemde piyasa ekonomisi alanında büyük mesafeler kaydedilmiştir.

Son yıllarda dünya hammadde ve enerji fiyatlarındaki hızlı artışlar, Rusya Federasyonu'nun ekonomik ve sosyal gelişmesine büyük bir katkı sağlamıştır. Ülkenin Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GSYİH) hızla artmaktadır. Buna bağlı olarak kişi başına harcanabilir gelir, reel ücretler ve tüketim de hızla artmaktadır. Ülkede bir çok alanda yapılan iç üretim kalite ve miktar olarak tüketimi karşılayamadığı için, ithalat hızlı bir şekilde artmaktadır.

Rus hükümeti, ülkenin doğal kaynak ihraç ederek gelişmesini sürdürmeyeceğinin bilincinde olarak, sanayileşme politikaları oluşturmaya gayret etmektedir. Öncelikle yurt içindeki talebin karşılanması, akabinde ise Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ve diğer ülkelere yönelik ihracatın artırılması amacına dönük olarak üretim yapacak sanayi tesisleri için yabancı sermaye dahil çeşitli unsurları harekete geçirme gayretindedir. Gümrüklerde yaşanan sorunlar ve yüksek vergiler, iç piyasadaki talebi karşılamak üzere yerli üretimi teşvik eder mahiyettedir. Talep, ekonomik gelişmeye paralel olarak canlılığını korumakta ve üretimi yönlendirmektedir.

İstatistiki anlamda Rusya Federasyonu hala "geçiş ekonomisi" özelliğini korumaktadır. Hem Rusya Federasyonu'nda, hem de Rusya Federasyonu ile ticari ilişkisi olan ülkelerin bir çoğunda kayıt dışı işlemlerin yaygın olmasından dolayı özellikle tüketim mallarının ithalat istatistiklerinin gerçek rakamların oldukça altında olduğu bilinmektedir.

Ekonomide Güncel Gelişmeler

Deri ve deri ürünleri sektörü ile tekstil sektörünün en önemli ihracat pazarı olan Rusya ekonomisi, yılın 3. çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre % 2,7 büyüyerek 2. çeyrek dönemdeki % 5,2'lik büyüme oranına göre yavaşlamıştır. Yılın son çeyrek dönemine ait büyüme rakamları henüz belli olmamasına rağmen, 2010 yılı büyüme oranının % 3,7 olarak gerçekleştiği tahmin edilmektedir. OECD verilerine göre ise, Rusya ekonomisinin 2011 yılında 2010 yılına göre hızlanarak % 4,2 büyümesi beklenmektedir.

Bloomberg kaynaklı verilere göre, ortalama ücretler Kasım ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 3,2 artarken, kişi başına harcanabilir gelirin ise yıl boyunca % 3,8 arttığı öngörülmektedir.

Perakende satışlar ülke genelinde Kasım ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 4,6 artarken, Ekim ayına göre ise % 1 düşmüştür. Öte yandan, 2010 yılı genelinde perakende satışların % 4–4,5 aralığında arttığı tahmin edilmektedir.

Rusya genelinde işsizlik oranı Ekim ayında % 6,8 seviyesindeyken, Kasım ayında % 6,7 seviyesine gerilemiştir.

İstatistik verilerine bakıldığında Rusya ekonomisinin krizi çoktan geride bıraktığı ve hızla büyüme yoluna girdiği görülmektedir. Bunda en önemli faktör petrol fiyatlarının son dönemde tekrar yükselişe geçerek Rusya'nın ihracat gelirlerini hızla artırması olmuştur. Öte yandan, kriz sırasında önemli derecede azalan tüketim, hızla tekrar artışa geçmiş ve ekonomiye canlılık getirmiş bulunmaktadır.

Özellikle deri ve tekstil ürünleri ihracatımız açısından önemli olan Rusya ekonomisinde yeni yılda da ciddi bir gerileme beklenmemektedir.

Rusya Pazar Yapısı ve Tüketim Özellikleri

Marka Bilinci

1998 krizi sonrası toparlanan ve özellikle son dönemde yüksek büyüme oranı yakalayan Rus ekonomisinin başarısı, tüketim alanında da sonuçlarını göstermektedir. Özellikle son yıllarda hızla artan petrol ve doğal gaz fiyatları dolayısıyla bu iki ürünün ihracatından gittikçe artan oranda gelir elde eden Rus ekonomisinde, reel ücretler ve tüketim harcamaları artışı yıllık GSMH artışının çok üzerinde seyretmektedir. Ekonomik büyümeyle paralel olarak yükselen reel ücretler, tüketim harcamalarını doğrudan etkilediğinden, iç tüketim artışı da eskiye göre kıyaslanmayacak düzeyde artmış durumdadır.

Moskova ve St. Petersburg başta olmak üzere, büyük şehirler ve yerleşim alanları, sayıları gittikçe artan alışveriş merkezleri ve çoğunlukla yabancı marka ürünler satan lüks tüketim mağazalarına ev sahipliği yaparken, bütün bu gelişmeler yeni Rusya'da gittikçe zenginleşen ve güçlenen orta sınıfa işaret etmektedir.

Hızla artan zenginlik, orta ve üst kesimin tüketim alışkanlıklarını ve moda trendleri de değiştirmektedir. Şehirlerin ana caddeleri bir yandan McDonalds, Starbucks, kapuçino barlar gibi Batı tarzı tüketim sembolleriyle dolarken, Adidas, Benetton, Diesel, Mango gibi uluslararası moda, giyim ve spor markaları da orta ve üst kesim tüketiciye hitap etmek adına çoktan alışveriş merkezleri ve mağazalarda yerlerini almış bulunmaktadır.

Dünya markaları Moskova'daki yerini aldıkça, Rus tüketiciler daha da bilinçlenmiş ve seçici hale gelmiştir. Özellikle, orta ve üst tüketici segmenti, daha rasyonel bir marka-kalite-fiyat dengesine sahiptir. Öte yandan, rasyonel tüketici tercihinin yanı sıra, giderek yaygınlaşmaya başlayan yeni bir eğilim de genç nesil arasındaki marka özentisidir. Giderek artan kaliteli ürün beklentisinin yanı sıra Rusya pazarı, marka özentisinin de dikkate alınması gereken bir pazardır.

Rusya'da periyodik olarak yayınlanan 'The Russian Fashion Retail Market' adlı bülteninde yeralan bir habere göre, Rus tüketicisi, özellikle son yaşanan ekonomik krizin de etkisiyle, satın aldığı giyim ürünlerine ödediği paranın karşılığında ürünün kalitesi ve imajının yanı sıra özellikle menşesi ve nerede üretildiği konusunda daha da hassas hale gelmiştir. Doğu Avrupa veya Asya menşeli ürünlere yüksek fiyatlar ödemek istemeyen Rus tüketicisinin, konu Rusya menşeli fakat İtalyan veya Alman isimleri taşıyan yerli ürünlere gelince kafası karışmaktadır. Moskova'da yaşayan tüketiciler giyim ürünleri satın alırken nerede üretildiğinden çok imaj ve kalite konusuna odaklanırken, Rusya'nın diğer bölgelerinde ise tüketiciler klasik anlayışla marka ve imajdan önce malın nerede üretildiği noktasına daha çok önem vermektedirler.

Dağıtım Kanalları

Rusya'da ulaşım ve dağıtım kanallarının yeterince gelişmemiş olduğu görülmektedir. Ancak son zamanlarda ciddi gelişme kaydedilmektedir. Ülkenin coğrafi büyüklüğü ve nüfusun belirli merkezlerde yoğunlaşması malların dağıtımını bakımından Moskova ve St. Petersburg'un başlıca dağıtım merkezleri olması sonucunu doğurmuştur. Özellikle Moskova ve St. Petersburg başta olmak üzere büyük şehirlerde son bir kaç yıldır iyi organize olmuş dağıtım kanalları oluşmaya başlamıştır. Bu kanallar Güney Rusya, Volga Bölgesi Sibiryaya ve Rusya'nın doğu bölgelerine doğru gelişerek yayılmaktadır. Büyük perakende zincirleri de halen ülkenin batısındaki büyük şehirlerde konumlanmıştır. Dağıtım zincirinde gelişmiş ekonomilerde tek olması gereken toptan satış kanalında birbirine mal transfer eden birden fazla toptancı (ara toptancılar) bulunmaktadır. Alışveriş merkezleri büyük şehirlerde hızla yayılmaktadır. St. Petersburg ülkeye batıdan Vladivostok ise doğudan giren mallar için kapı vazifesi görmektedir.

1990'lı yılların başından itibaren serbest piyasa sistemine geçen Rusya'da, ekonomi sürdürülebilir bir büyüme içine girmiş ve aynı zamanda siyasi istikrar sağlanmıştır. Buna paralel olarak orta sınıf giderek artmış ve güçlenmiştir. Genel olarak yaşam standartlarının yükselmesi ve orta sınıfın artması sadece tüketimi değil aynı zamanda ülkede kaliteli ürünlere olan talebi arttırmakla kalmamış, Batı tarzı alışveriş kültürünün yaygınlaşmasına da neden olmuştur. Buna ek olarak, bankacılık sisteminin güvenilir olmaması nedeniyle, Ruslar daha çok harcamaya ve az yatırıma yönelmişlerdir

Ülkede, S.S.C.B. döneminden kalma merkezi ekonomi modeli ve ticari düzenlemeler nedeniyle düzensiz ve verimli olmayan bir dağıtım kanalları yapısı mevcuttu. Fakat serbest piyasa ekonomisine geçiş ve Batı tarzı tüketim kültürünün yayılması sonucu, son yıllarda ülkede serbest piyasa koşullarına uygun bir dağıtım sistemi gelişmektedir. Toptancılık, büyük ticaret merkezleri, zincir mağazaları, hipermarketlerin gelişmesi ve büyük şehirlerde ticaretin canlanması sonucu, bu yapıların bütün ülke çapına yayılmaya başlamasına paralel bir dağıtım sistemi gelişmektedir.

Yukarıda sayılan faktörlerle birlikte perakendecilik alanına yapılan yatırımlar dolayısıyla, son yıllarda pazarın ticaret hacmi yüksek oranlarda büyüme göstermiştir. Uzmanlara göre, GSYİH'daki büyümenin motoru petrol fiyatlarındaki artış ve perakende sektöründeki büyüme olmuştur.

Ülkede ilk hipermarket 1997 yılında açılmıştır. Bugün yerli ve yabancı irili ufaklı bir dizi zincir mağazalar ve hipermarketler açılmıştır. Bunların %80'inden fazlası Moskova ve çevresinde bulunmaktadır. 2005 yılından itibaren perakendecilik sektörü diğer bölgelere de yayılmaya başlamıştır. Bu bölgelerin başında, nüfusu bir milyonu aşan kentler gelmektedir.

Rusya'da harcanabilir gelirin artması sonucu, yabancı yatırımcılar Moskova ve Petersburg dışına da yayılmaya başlamışlardır. Perakendecilik ağının gelişmesi, beraberinde lojistik sektörünün gelişimini de getirmiştir. Modern alışveriş merkezlerinin Moskova ve Petersburg dışındaki bölgelere de yayılması, bölgelerarası dağıtım kanallarının gelişmesine zemin hazırlamaktadır.

Perakendecilik sektörünün yoğunlaştığı iki federal kent olan Moskova ve Petersburg, aynı zamanda ülkenin iki büyük kenti ve iki büyük pazarıdır. Bu iki büyük kent, ülkenin orta sınıf ve perakendecilik sektörünün %80'inden fazlasına sahiptir. Moskova'nın payı Petersburg'la kıyaslanmayacak kadar büyüktür.

AC Nielsen tarafından Rus tüketicisinin alışkanlıkları ve Rusya'daki perakende trendlerini araştırmak üzere Moskova ve St. Peterburg şehirlerinde yapılan "Shopper Trends" adlı araştırma önemli tespitlerde bulunmaktadır. Araştırma, Rusya'da modern perakendenin ivme kazanmakta olduğunu, ancak diğer gelişmiş pazarlar ile karşılaştırıldığında başarı kazanabilmesi için daha çok gelişmeye ihtiyacı olduğuna işaret etmektedir. ACNielsen'in araştırma öncesi çokuluslu ve yerel perakendeciler ile yaptığı anketlere göre Rusya perakende sektörünün karşılaştığı en önemli sorunların başında verimli tedarik zinciri (efficient supply chain), stok ve kategori yönetimi, pazara "private label" ürünlerin tanıtılması ve müşteri bağlılığının desteklenmesi konuları gelmektedir. Rus üretici ve perakendecilerin özellikle, farklı markaların satışları yerine ürün kategorilerinin satışını öngören "kategori yönetimi" gibi gelişmiş piyasa araçlarının daha çok farkına varmaya başladıkları tespit edilmiştir.

Tüketici Davranışları

Rusya Federasyonu'ndaki tüketici davranışları, dünyanın herhangi bir ülkesinde yaşayan tüketicinin davranış kalıplarından genel olarak bir farklılık göstermez. Bireysel davranış dikkate alındığında, gelirine göre tasarruf eğilimi yüksek olmayıp, tüketim eğilimi yüksektir. Rusya için yeni olan, reklamların tüketici üzerindeki etkisinin yüksek olmasıdır. Tanıtım ve reklam tüketici tercihlerini değiştirebilirken, promosyonlar, satışlar üzerinde etkili olabilmektedir.

Rus tüketicisinin öncelikle dikkate aldığı unsurlar, fiyat ve kalitedir. Tüketim mallarına olan talep ise yüksektir. Gelir dağılımı düşük olan kesimler öncelikle ihtiyaç karşılama yönünde hareket etmektedir. Ancak, zaman içerisinde çok çeşitli ithal tüketim malı ülkeye girdiğinden kalite kriteri ön plana çıkmıştır. Gelişmiş ülke ürünlerine yoğun bir ilgi mevcuttur. Menşee ülke mal tercihinde etkili olmaktadır ve ne yazık ki, Türk menşeli ürünler hakkında, bavul ticaretinin etkisiyle olumsuz bir imaj bulunmaktadır. Ancak, son dönemlerde bu pazara yönelen kaliteli Türk ürünleri bu imajı düzeltmekte etkili olmaktadır.

Temel pazarlama yöntemleri bu ülkede yeni yeni yayılmaktadır. Alışverişlerde tüketici tarafından kullanılan ödeme şekli nakit ödemedir. Pazarlama stratejilerinde, Rus vatandaşının, yıllar boyu dünyada süper güç olmuş bir ülkenin bireyi olduğu dikkate alınmalıdır. Rusya'nın değişik etnik gruplardan oluşan bir nüfusu barındıran çok geniş bir ülke olduğu dikkate alınarak, tüketici zevk ve tercihlerinde de bu durum göz ardı edilmemelidir.

Rusya Federasyonu'nun nüfus yapısı, gelişmiş ülkeler gibi azalan bir trend izlemektedir. Ülke nüfusu aynı zamanda şehirleşen, zenginleşen ve harcayan bir eğilim göstermektedir. Tüketim alışkanlıkları açısından da gittikçe Batı toplumuna benzemektedir. Büyük alışveriş merkezleri ve süpermarketler başta Moskova ve Petersburg olmak üzere diğer büyük şehirlerde de alışverişin merkezi olma yolundadır. Orta sınıfın toplam tüketimdeki payı gittikçe artmakta ve yüksek kalite ile markalı ürünlere talep günden güne artmaktadır.

Moskova'da bulunan Sosyal Politikalar Enstitüsü'nün yaptığı bir çalışmaya göre, Rus halkının % 1'ini en zengin elit kesim oluştururken, diğer uçta % 10'luk bir kesim en fakir grubu oluşturmaktadır. Nüfusun % 20'sini orta ve üst-orta gelir grubu olarak adlandırabileceğimiz bir kesim oluştururken, kalan %70 ise alt-orta gelir grubuna giren çoğunluk olarak değerlendirilmektedir. Bu oranlar 1998 krizi sonrası dönemde de çok farklı değildi, ama aradan geçen sürede %20'yi oluşturan orta ve üst-orta gelir grup daha da zenginleşmiştir, zira bu kesim çoğunlukla petrol, doğal gaz ve bankacılık gibi Rusya'nın en hızlı büyüyen sektörlerinde çalışmaktadır.

Rusya'da yapılan bir araştırmaya göre, Rus toplumunun yaklaşık %60'ı ucuzluk mağazalarından tekstil ve hazır giyim satın almaktadır. Toplumun büyük bir kısmı düşük kalite satan semt pazarlarından tekstil, konfeksiyon ve

tüketim ürünleri almaktadır. Aynı zamanda, Rusya'da orta sınıf gelişmeye devam etmektedir. Bu da, beraberinde yüksek katma değerli ürünlere talebi arttırmaktadır. Toplumun yaklaşık %15'i yüksek kaliteli ve markalı ürün kullanmaktadır. Rusya'da yüksek katma değerli tekstil ve hazır giyim pazarında en önemli ülkeler İtalya, Almanya, Polonya, Finlandiya ve İspanya'dır. Düşük katma değerli ürünler ise Türkiye, Çin, Pakistan, Hindistan ve Tayvan'dan tedarik edilmektedir. Yerli markalar da son yıllarda gelişmektedir. Fakat yerli üreticiler marka için daha çok yabancı kelimeler kullanmaktadır. Çünkü, Rusya pazarında tüketiciler yabancı marka ve kaliteye daha fazla güven duymaktadır. Rusya'da taklit markalar oldukça fazladır.

Rusya Giyim Pazarı

Günümüzde Rusya hazır giyim pazarı en çok gelecek vadeden dinamik bir alan sayılmaktadır. "Step by Step" adlı pazar araştırma kuruluşunca yayımlanan 'Rusya Giyim Pazarının Analizi' adlı rapora göre, ortalama bir orta sınıf insanı tüm aile bütçesinin en az %15'ini giyim için harcamaktadır. Bu rakamın ileride daha da artacağı iddia edilmektedir.

Aynı raporda yer alan RBK (RosBusinessConsulting) Şirketi'nin tahminlerine göre 2010 yılında Rus giyim eşyası pazarın hacmi 45 milyar dolara ulaşmış bulunmaktadır. Pazarın büyüme hızının nispi kararlılığı %13-15'ler seviyesindedir. Ancak küresel krizin etkileriyle bu beklentiler belli bir oranda aşağıya çekilmiştir.

Analistler, çocuk giyim eşyaları pazarının doyumluk aşamasında olduğunu belirtmektedirler. 2007 yılında bu dilimdeki ciro, 6,5 ila 7,5 milyar dolar sınırlarında gerçekleşmiştir. Bu durumda, Fashion Consulting Group şirketinin belirttiği gibi büyüme hızı düşmeye başlamaktadır.

Yukarıda verilen hesaplamalara göre, araştırılan pazarda erkek giyim eşyaları diliminin hacmi 9 - 9,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Erkek giyim eşyalarının satış hacmi, farklı değerlendirmelere göre parasal bazda yıllık %20-30 artmaktadır.

Rusya'da iç giyim pazarı ise, toplam giyim eşyaları cirosunun %10'unu teşkil eder ve 2,5-3,0 milyar dolar hacminde olup yıllık %10-12 oranlarında büyümektedir.

Öte yandan, Avrupa Moda ve Tekstil İhracat Konseyi (European Fashion and Textile Export Council) tarafından yayınlanan bir rapora göre, AB'den Rusya'ya yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında 2009 yılında kriz nedeniyle yaşanan sert düşüş 2010 yılında yerini toparlanmaya bırakmış durumdadır. AB'den Rusya'ya yapılan hazır giyim ve tekstil aksesuarları ihracatı 2009 yılında % 30 daralarak 1,94 milyar euro olarak gerçekleşirken,

2010 yılının ilk yarısında yaşanan kısmi toparlanma ile düşüş oranı % 21'e gerilemiştir.

Textiles Eastern Europe dergisinin Aralık 2010 sayısında yer alan bir yazıya göre ise, Rus Hükümeti, yüksek oranda ithalata karşı zayıf kalan yerli giyim sektörüne 2011 yılında ciddi oranlarda destek vermeyi planlamaktadır. Bu çerçevede Rus giyim üretim işletmelerine hammadde ve girdi alımı için sağlanan devlet sübvansiyonlarının 0,6 milyon dolardan 11,2 milyon dolara çıkarılması planlanırken, yeni makine alımları için verilen teşviklerin ise 1,6 milyon dolardan 8,2 milyon dolara çıkarılacağı bildirilmektedir. Bu tip teşviklerle, Rus yerli firmaların hazır giyim tüketiminde % 20-25 civarında olan payının 2020 yılında % 50'ye çıkartılması planlanıyor.

Rus yerli giyim sanayinin desteklenmesi için hükümetin almayı planladığı diğer tedbirler arasında ithal taklit ürünlerle daha sıkı mücadele, yerli firmaların reklam kampanyalarına teşvik ile yerli işletmelerin elektrik ve enerji maliyetlerine indirim yer almaktadır.

Rusya Giyim Pazarındaki Trendler

“Step by Step” adlı pazar araştırma kuruluşunca yayımlanan ‘Rusya Giyim Pazarının Analizi’ adlı rapora göre, Rusya’da giyim eşyalarının gölge üretiminin ve kaçak ithalatın hacmi toplam pazar hacminin yaklaşık %50’sini oluşturmaktadır. Giyim eşyası pazarında kârlılık oranı eskisi gibi yüksek seviyede kalmaya devam etmektedir. Bu kârlılığı, son yıllarda kızışan fiyat savaşları ve artan rekabet dolayısıyla diğer pazarlarda görmek mümkün değildir.

Son zamanlarda giyim pazarının ana trendi, bölgesel pazarların aktif bir şekilde keşfedilmesi ile kendisini göstermektedir. Pazarların sayısında yavaş bir azalma ve yerini modern ticaret şekillerinin alması (örneğin kitlesel market tipi mağazalar) gözlemlenmektedir. Tüketicilerin belirli markalara ve ürünlerin kalitesine yönelmesi artış göstermektedir. Gelecekte de marka faktörü etkisinin güçleneceği tahmin edilmektedir.

Şu anda giyim eşyalarına yönelik talep artış halindedir. Tüketici pazarı, özellikle Rusya’da imal edilmeyen ürün grubunda yabancı üreticilerin ürünlerine karşı artan talebi dikkate almak suretiyle oluşturulmaktadır. Yabancı firmalar iç pazarda varlıklarını aktif bir şekilde genişletmektedirler.

Son yıllarda en çok gelişme gösteren Rus şirketleri erkek giyim üreticileridir. Pazarda en çok talep gören ürünler ise erkek takım elbiseleridir. Aynı zamanda, son yıllarda çocuk takım elbiselerine olan talep de artmıştır. Piyasa analistleri bu artışı bir çok okulun zorunlu üniforma uygulamasına geçişle açıklamaktadır.

Rusya'da uygun fiyata marka giyim pazarı gelişmektedir. Bu durum, yerli giyim perakendecilerine Batı markalarıyla rekabet etme şansı doğurmakta ve tekstil sanayiinin krizden çıkması için olanak sağlamaktadır.

Giyim perakendeciliği segmentindeki ana eğilimler aşağıdaki gibidir:

- Küçük multi-brand perakendecilerin büyük ağlar tarafından satın alınması;
- Dünya giyim üreticilerinin mono-brand mağazalarının sayısının artması;
- Ortalama mağaza alanlarının artması;
- Farklı demografik segmentlere yönelmeler;
- Bayilikle çalışan ağların gelişmesi
- Dar alanlarda uzmanlaşmış ağların gelişmesi.

Moskova, fiyat ve miktar bakımından, ve ayrıca, faaliyet gösteren mağazaların sayısı ve söz konusu mağazaların pazara girme hızı bakımından giyim eşyası perakende ticaretinde liderliğini korumaktadır. Bu alanda Rusya'nın başkenti dünyanın çoğu kentlerini geçmektedir. Moskova'nın payının tüm pazarın %40'ı olduğu tahmin edilmektedir. Bir diğer lider de %17 ile St. Petersburg'dur. Fakat yeni pazar akımı aktif bölgesel genişleme yönünde ve neredeyse tüm önde gelen oyuncular bölgesel perakende zincirleri açmakta ya da lisanslı bayilikler sunmaktadır.

Uzmanların görüşüne göre, birkaç yıl içerisinde Moskova giyim pazarının doygunluk noktasına gelmesi beklenmektedir ve buna bağlı olarak, perakendecilerin Rusya'nın yüksek tüketim seviyesine sahip diğer bölgelerine girmesi özellikle karlı olacaktır.

Pazarın en önemli sorunlarından birisi, ürünlerin yüksek fiyatıdır. Modayı sıkı bir şekilde takip edenler, Moskova'ya ve taşraya göre aynı eşyanın iki katı kadar daha ucuz fiyatla Paris'te almanın mümkün olduğunu söylerler. Böylece, başkent sadece moda değil ürünün fiyatına da renk katar. Bunun en büyük nedeni, moda mağazaların toplandığı Moskova'nın merkezinde kiralık mağaza ve dükkan sayısının yeterli olmamasıdır.

Öte yandan, Rusya ve Doğu Avrupa'da tekstil ve hazır giyim sektörlerinde meydana gelen gelişmelerle ilgili düzenli olarak yayınlanan Textiles Eastern Europe adlı derginin Şubat 2011 sayısında yer alan bir yazıda, Rusya Resmi İstatistik Kurumu Rosstat tarafından yapılan bir açıklamaya göre, Rusya genelinde satılan giyim eşyası ve ayakkabı ürünlerinin yaklaşık yarısı semt pazarları ve açık hava pazarlarında satılmaktadır.

Rus tüketicilerinin açık hava pazarları ve semt pazarlarını ana cadde ve AVM'lerde yer alan marka mağazalarına tercih etmelerinin en büyük nedeni ise

aradaki büyük fiyat farkı olarak açıklanmaktadır. Açık hava pazarları ile semt pazarlarında giyim eşyası ve ayakkabı ürünlerinin ucuza satılmasının en büyük nedeni ise çok büyük bölümünün ünlü markaların taklit ürünleri olmasından ileri gelmektedir. Uzmanlar bu durumun kalıcı olmadığını, piyasa yerine oturdukça zamanla giyim tüketiminin açık hava ve semt pazarlarından daha çok anacade ve AVM'lerde yer alan kayıtçı mağazalara kayacağını belirtmektedirler.

Rus ekonomisinin en önemli sorunlarından biri olan büyük bölümü Uzakdoğu kaynaklı taklit ürünlerin 2009 yılında % 24 arttığı ve Rusya genelinde yapılan 30,6 milyar dolar değerindeki toplam perakende satışların % 6'sına denk geldiği belirtilmektedir.

Yine Textiles Eastern Europe Şubat 2011 sayısında yer alan diğer bir yazıda ise, Rusya giyim pazarının krizin etkisinden kurtulduğu, satış kanalları arasında en büyük artışın ise e-ticaret yoluyla internet üzerinden satışlarda yaşandığı belirtilmektedir. GFK Rusya ve GFK Global tarafından yapılan tüketim araştırmalarına göre, kriz döneminde Avrupa genelinde tüketicilerin % 40'ı giyim harcamalarını azaltırken, Rusya genelinde ise tüketicilerin % 26'sı giyim harcamalarını azaltmış bulunmaktadır. 2009 yılı Mart ayında bu oran % 20'ye inerken, 2009 yılı Aralık ayına gelindiğinde ise bu oran % 15'e inmiş bulunmaktadır.

Öte yandan, kriz döneminde diğer satış kanallarından yapılan giyim ürünü satışları düşerken, internet üzerinden yapılan satışlar kriz döneminde bile az da olsa artmaya devam etmiştir. Bunda en büyük etkenin Rusya genelinde internet kullanıcı sayısının son yıllarda hızla artmasının yanı sıra tüketicilerin online satışlara olan güveninin gelişmesinin de rol oynadığı belirtilmektedir.

Lojistik ve Altyapı

Rusya Federasyonu yaklaşık 17 milyon km² yüzölçümü ve 140 milyon nüfusuyla tüm ürün grupları için önemli ve büyük bir pazar konumundadır.

Ülkenin geniş bir coğrafyaya yayılması lojistik sorunlarını da gündeme getirmekte ve tüketim merkezlerine yakın yerlerdeki yatırımları cezbetmektedir. Moskova, St. Petersburg ve Rostov Bölgesi üretim ve dağıtım kanallarına yönelik yatırımların arttığı bölgeler olarak ön plana çıkmaktadır.

İstatistiklerdeki büyüklüklerden Rusya Federasyonu'nun ulaşım altyapısının geliştiği izlenimi edinilse de, mevcut alt ve üst yapıların eski ve demode oldukları ve coğrafyanın genişliği dikkate alındığında ulaşım altyapısına önemli yatırımlar yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Ülkenin çok geniş bir coğrafya üzerinde olması nedeniyle, ulaşım özellikle demiryolu ağları ile sağlanmış durumdadır. Havayolu ulaşımı da

coğrafyanın gerektirdiği ölçüde gelişmiştir, ancak eskimiş terminal binaları ve uçaklar ile hizmet üretilmeye çalışılmaktadır. Ülkenin başlıca havalimanları Moskova, Petersburg, Kazan, Yakuts ve Vladivostok'tur.

Karayolu ulaşımında ise, gerek yük gerek yolcu taşımacılığı fazla tercih edilmemektedir. Özellikle ülkenin doğusunda altyapı yetersizliği bulunmaktadır. Transavraya otoyolu projesi ile doğu-batı karayolu ulaşımının geliştirilmesi planlanmaktadır.

Türkiye'den Rusya Federasyonu'na yapılan taşımalar çoğunlukla karayolu, denizyolu ve demiryolu üzerinden gerçekleştirilmekte olup Rusya'ya yönelik yapılan nakliyelerde ağırlıklı olarak inşaat malzemeleri, makineler, ev tekstili ve gıda ürünlerinin taşındığı görülmektedir. Bu yollarda en çok kullanılan güzergahlar ve süreleri şöyledir;

- Karayolu: Kapıkule'den çıkan tırlar Bulgaristan – Romanya – Ukrayna – Rusya güzergahında ilerlemektedirler. Moskova'ya varış 6 gün almaktadır. Bazen de Sarp ve Gürbulak'tan çıkış yapılmaktadır, ama bu güzergahlarda Çeçenistan ve Gürcistan'la Rusya'nın yaşadığı sorunlar nedeniyle güvenlik endişesi olduğundan çıkış sayısı çok azdır.
- Denizyolu (Ro-Ro): Samsun'dan Novorossiysk, Zonguldak'tan Kırım (Skadovsky ve Yevpatorya) ve Trabzon'dan Sochi (daha çok sebze gönderimi yapılıyor) güzergahları takip edilmektedir. Gemi bekleme süreleri uzayabildiğinden, maliyet azalmak yerine artabilmektedir.
- Demiryolu: Daha çok konteynırların trene yüklenmesi şeklinde olup, Odesa ve Novorossiysk'e gitmektedir. Bu taşıma yönteminde varış yaklaşık 30 günü bulabilmektedir. Dolayısıyla gıda ürünü ve modağa bağlı ürünlerin nakliyesi için tercih edilen bir yöntem değildir.

Rusya Federasyonu ekonomisinin en canlı olduğu şehir hiç şüphesiz, yaklaşık 13 milyon nüfusa sahip olan, başkent Moskova'dır. Ülkemizden gönderilen malların büyük bölümünün varış noktası da (yaklaşık % 85) bu şehir olmaktadır. Federasyon içindeki dağılım bu şehirden sonra Rus şirketleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Diğer önemli varış noktaları ise Ufa, Kazan, St. Petersburg şeklinde sıralanabilir.

Rusya İş Kültürünün Temel Noktaları

Rusya'nın zengin kültürel kimliği, tarihinden gelen yansımalar ve geniş coğrafyasının etkisiyle şekillenmiştir. Rusya Federasyonu ile başarılı bir şekilde iş yapmanın en önemli şartlarından birisi de Rusya sosyal ve iş kültürünü anlamak ve buna uygun davranışlar sergilemektir. Rusya pazarında başarılı olmak için dikkat edilmesi gereken unsurlar aşağıda özetlenmektedir.

Çalışma Uygulamaları

- Ruslar için bir iki dakikalık gecikme çok önemli değildir; ancak, randevularınıza zamanında gelmenizi ve dakik olmanızı beklerler.
- İletişim kurmak için posta çok güvenilir bir araç olarak kabul edilmez. Faks ve e-posta kullanımını tercih edilir.
- Rusya'ya bir iş ziyaretine gitmeden önce, ticaret yapmayı planladığınız firmayı ticari amaçlarınız ve iş teklifiniz hakkında bilgilendirmeniz beklenmektedir.
- Yazılı dokümanlar ve imzalanmış belgeler, Rusya'da iş yapmak için gereklidir. İmzalı olmayan belgelere genellikle güvenmezler.

İş İlişkileri

- Kişisel ve samimi iletişim iş hayatının bir parçasıdır.
- İş toplantılarında fiziksel temas, örneğin omuza dokunma (veya sarılma gibi) olumlu bir işarettir.
- Anlaşmazlık (ihtilaf) halinde resmi bir tutum içine girmekten kaçının ve unutmayın ki Ruslar daha kişisel bir yolla size yanıt vereceklerdir.

İş Uygulamaları

- Kartvizit kullanılması son derece gereklidir. Kartvizitin bir tarafının Türkçe, diğer tarafının Rusça olması yararlı olacaktır.
- Sunumlar açık ve net, anlaşılması kolay olmalıdır. Önemli olan sizin bilgi birikiminiz, profesyonelliğiniz ve uzmanlığınızdır.
- Temel bir çok konu ofis dışında konuşulsa da, nihai uzlaşma ve anlaşma ofiste yapılır.
- Genellikle, toplantı başlarken, organizasyonun başkanı görüşmeyi başlatır, girişi yapar ve daha sonra önem sırasına göre diğer konuşmacılar konuşurlar.

İhracatçılar için Pratik Bilgiler ve Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Rusya'da bankalar hafta içi 10.00-18.00 arasında açık olmaktadır. Ayrıca döviz büroları da çok yaygındır. Buralarda dolar ve euro rahatlıkla bozdurulabilmektedir.

- Rusya Federasyonu için vize almak bazen uzun sürebilir. Bu nedenle, seyahatten makul bir süre önce vize alınmalıdır.
- Rusya'da İngilizce yaygın kullanılmadığından iş görüşmelerinde tercüman bulundurmakta yarar vardır.
- Moskova'da konaklama oldukça pahalıdır. Yer bulmak bazen zor olabilir. Bu nedenle, önceden rezervasyon yapmakta yarar vardır.
- Rusya Federasyonu'nda başlıca resmi tatil günleri: 1-2 Ocak yeni yıl; 1-2 Mayıs İşçi ve Bahar İlk bayramı ve 12 Haziran bağımsızlık günüdür.
- Selamlaşırken ve ayrılırken eldivenleri çıkararak el sıkışılması ve göz teması kurulması uygundur.
- Bayanlara soy isimleri ile hitap edilmesi tavsiye edilir.
- İşle ilgili konularda konuşmaya başlamadan önce kısaca sohbet edilmesinde yarar vardır.
- Eller cepte olarak ayakta durmak kabalık olarak görülmektedir.
- Firmanızı ya da ülkenizi, şehrinizi, iş yaptığınız sektörü sembolize eden bir hediye verilmesi uygundur.
- Duyguları ve heyecanı ifade etmekten çekinmemek gerekir.
- Kalabalık bir ortamda bir kişiyi överek onu ödüllendirmek uygun olmaz. Bu durum şüphe ile karşılanabilir veya kıskançlığa sebep olabilir.
- Sokak satıcılarından ve herhangi bir ofisi olmaksızın sadece cep telefonu ile iş yapmaya çalışan kişilerden uzak durmaya özen gösterilmelidir.
- Ticari partnerini tanıma, karar alma ve pazarlık genellikle akşam yemeğinde yapılır. Dışarıda yemek yemek ve bir şeyler içmek için yapılan daveti geri çevirmek uygun olmaz.

II. RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ

Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat

Rusya 2009 yılı itibariyle 468 milyar doların üzerinde dış ticaret hacmine sahiptir. 2009 yılında genel ihracat 307,6 milyar dolar ve genel ithalat 160,4 milyar dolar olarak verilmektedir. Bir önceki yıla göre Rusya'nın genel ithalatı % 43,9, genel ithalatı ise %33,5 oranında azalmıştır.

2006 yılından 2009 yılına kadar Rusya'nın dış ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda izlenebilir:

RUSYA'NIN GENEL DIŞ TİCARETİ				
Birim: 1000 \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2006	301.236.383	-	162.545.318	-
2007	348.819.538	15,8	226.775.226	39,5
2008	462.491.456	32,6	285.976.231	26,1
2009	307.638.639	-33,5	160.422.368	-43,9

Kaynak: Trademap

En Çok İhraç Edilen Ürünler

2009 yılında Rusya'nın en fazla ihraç ettiği ürünler % 61,8'lik payı ile Fası 27 kapsamındaki mineral yakıtlar ve mineral yağlar, Fası 99 kapsamındaki belirtilmeyen ürünler, Fası 72 kapsamındaki demir ve çelik, Fası 76 kapsamındaki alüminyum ve alüminyumdan eşyalar, Fası 84 kapsamındaki kazanlar ve makinalardır. 2009 yılı verilerine göre Rusya'nın en fazla ihraç ettiği ürünlere ilişkin rakamsal bilgiler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

RUSYA'NIN EN ÇOK İHRAC ETTİĞİ ÜRÜNLER			
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2009			
Birim: 1000 \$			
FASIL NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR	190.171.152	61,8
99	BELİRTİLMİYEN ÜRÜNLER	26.441.100	8,6
72	DEMİR-ÇELİK	14.724.663	4,8
76	ALİMİNYUM VE ALİMİNYUMNDAN EŞYA	5.791.207	1,9
84	KAZANLAR, MAKİNALAR	5.580.509	1,8
TOPLAM		307.638.639	100

En Çok İthal Edilen Ürünler

Rusya'nın en çok ithal ettiği ürünlerin başında Fası 84 kapsamındaki kazanlar ve makineler gelmektedir. Fası 85'de yer alan elektrikli makina ve cihazlar, Fası 87 kapsamındaki motorlu kara taşıtları, ve Fası 30 kapsamındaki eczacılık ürünleri diğer en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER			
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2009			
Birim: 1000 \$			
FASIL NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZANLAR, MAKİNALAR	27.503.610	17,1
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	18.506.290	11,5
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI	14.161.219	8,8
99	BELİRTİLMİYEN ÜRÜNLER	13.426.246	8,4
30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	8.509.911	5,3
	TOPLAM	160.422.368	100

Kaynak: Trademap

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler

2009 verilerine göre Rusya'nın en çok ihracat yaptığı ülke Almanya'dır. Türkiye ise Almanya ve Çin'in ardından üçüncü sırada yer almaktadır.

Rusya'nın en çok ihracat yaptığı ilk 20 ülkeye toplam ihracatının % 81'i yönelmiş durumdadır. 2009 yılında Rusya'nın Türkiye'ye ihracatı % 37,1 oranında azalarak 19,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Rusya'nın toplam ihracatı içerisindeki payı % 6,4 olarak hesaplanmaktadır.

Rusya'nın en fazla ihracat yaptığı ilk 20 ülke ile bu ülkelerin paylarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda görülebilir.

RUSYA'NIN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim: 1000 \$				
	2008	2009	DEĞİŞİM %	PAY %
ALMANYA	52.840.528	34.818.908	-34,1	11,3
ÇİN	23.832.762	21.282.952	-10,7	6,9
TÜRKİYE	31.364.476	19.718.968	-37,1	6,4
A.B.D	27.931.764	18.993.424	-32,0	6,2
İTALYA	13.123.636	16.910.776	28,9	5,5
BELARUS	23.603.840	16.717.150	-29,2	5,4
HOLLANDA	19.208.016	13.429.264	-30,1	4,4
UKRAYNA	19.413.626	13.235.749	-31,8	4,3
FRANSA	20.159.584	12.938.862	-35,8	4,2
POLONYA	20.544.992	12.668.763	-38,3	4,1
FINLANDİYA	15.024.901	9.797.604	-34,8	3,2
KAZAKİSTAN	13.753.820	8.896.565	-35,3	2,9
JAPONYA	13.417.765	8.847.998	-34,1	2,9
İNGİLTERE	12.247.981	6.605.310	-46,1	2,1
İSPANYA	11.071.565	6.382.568	-42,4	2,1
G.KORE	8.340.055	5.788.759	-30,6	1,9
MACARİSTAN	10.157.294	5.680.583	-44,1	1,8
BELÇİKA	8.096.132	5.527.985	-31,7	1,8
LİTVANYA	9.406.432	5.482.347	-41,7	1,8
ÇEK CUMHURİYETİ	9.141.003	5.395.163	-41,0	1,8
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	362.680.172	249.119.698	-31,3	81,0
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	78,4	81,0	3,3	0,0
DÜNYA TOPLAMI	462.491.456	307.638.639	-33,5	100,0

Kaynak: Trademap

En Çok İthalat Yapılan Ülkeler

2009 yılında Rusya'nın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkelerin başında, Almanya gelmektedir. Almanya'nın Rusya'nın toplam ithalatı içerisindeki payı % 17,8 olarak hesaplanmaktadır. 2009 yılında Rusya'nın Almanya'dan ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 39,9 azalmış ve 47,6 milyar dolardan 28,6 milyar dolara gerilemiştir. Çin (payı % 10,9) , İtalya (payı % 5,6), Ukrayna (payı % 5,3) ve Fransa (payı % 4,4) Almanya'nın ardından Rusya'nın ithalatı içerisinde önemli pay sahibi olan ülkeler olarak sıralanmaktadır.

Türkiye, Rusya'nın en fazla ithalat yaptığı 15. ülke olarak görünmektedir. Rusya'nın Türkiye'den yaptığı ithalat değeri 2009 yılında bir önceki yıla kıyasla % 50,6 oranında azalarak 6,5 milyar dolar seviyesinden 3,2 milyar dolar düzeyine inmiştir. Bu ithalat değeri ile Türkiye'nin Rusya'nın toplam ithalatı içerisindeki payı % 2 olarak hesaplanmaktadır.

2009 yılında Rusya'nın en çok ithalat yaptığı ilk 20 ülke listesindeki tüm ülkelerden ithalatının bir önceki yıla kıyasla azaldığı anlaşılmaktadır. İthalat azalış oranları % 24,1 ile % 80,1 arasında değişmektedir.

Rusya'nın en fazla ithalat yaptığı 20 ülkeye ait veriler, yukarıdaki tabloda yer almaktadır.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim: 1000 \$				
	2008	2009	DEĞİŞİM %	PAY %
ALMANYA	47.580.024	28.602.752	-39,9	17,8
ÇİN	33.075.850	17.513.772	-47,0	10,9
İTALYA	15.332.105	8.954.120	-41,6	5,6
UKRAYNA	15.735.242	8.494.861	-46,0	5,3
FRANSA	10.364.291	7.069.433	-31,8	4,4
BELARUS	10.585.052	6.713.942	-36,6	4,2
HOLLANDA	9.665.095	6.165.224	-36,2	3,8
FİNLANDİYA	11.255.832	5.618.894	-50,1	3,5
A.B.D	9.335.368	5.382.808	-42,3	3,4
POLONYA	8.917.328	5.015.392	-43,8	3,1
G.KORE	9.747.957	4.194.066	-57,0	2,6
İNGİLTERE	7.610.188	3.567.340	-53,1	2,2
KAZAKİSTAN	6.227.049	3.546.967	-43,0	2,2
JAPONYA	16.534.098	3.285.883	-80,1	2,0
TÜRKİYE	6.481.480	3.202.373	-50,6	2,0
BELÇİKA	5.488.294	3.119.131	-43,2	1,9
MACARİSTAN	3.872.211	2.937.919	-24,1	1,8
AVUSTURYA	4.361.436	2.923.996	-33,0	1,8
BREZİLYA	4.652.979	2.868.561	-38,4	1,8
ÇEK CUMHURİYETİ	3.988.127	2.620.266	-34,3	1,6
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	240.810.006	131.797.700	-45,3	82,2
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	84,2	82,2		
DÜNYA TOPLAMI	285.976.231	160.422.368	-43,9	100,0

Kaynak: Trademap

III. RUSYA'NIN TEKSTİL VE KONFEKSİYON DIŞ TİCARETİ

Rusya'nın Tekstil ve Konfeksiyon Dış Ticareti

2008 yılında %21,1 oranında azalan Rusya tekstil ürünleri ihracatı, 2009 yılında da %30,3 oranında azalarak 300 milyon doların altına inmiştir.

Rusya'nın tekstil ürünleri ithalatı ise 2007 ve 2008 yıllarında artmış ancak 2009 yılında %30,9 oranında azalmıştır. Bu azalışlar nedeniyle 2009 yılında Rusya'nın tekstil ürünleri ithalatı 2,7 milyar dolara kadar gerilemiştir.

RUSYA'NIN TEKSTİL İHRACATI VE İTHALATI				
Birim: 1000 \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM
2006	539.106	-	2.886.381	-
2007	545.166	1,1	3.395.896	17,7
2008	430.285	-21,1	3.955.950	16,5
2009	299.754	-30,3	2.734.174	-30,9

Kaynak: Trademap

2009 yılında dünyada en fazla tekstil ithalatı yapan ilk 10 ülke ile bu ülkeler içinde Rusya'nın yeri ve dünya tekstil ithalatındaki payı, aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tabloda, Rusya'nın, dünya tekstil ithalatından % 1,6 oranında pay aldığı görülmektedir.

DÜNYA TEKSTİL ÜRÜNLERİ* İTHALATÇILARI ARASINDA RUSYA FEDERASYONU 2009		
Birim : 1000 \$		
ÜLKE	İTHALAT -	% PAY
ÇİN	19.782.530	11,6
HONG KONG	9.726.199	5,7
ALMANYA	9.423.607	5,5
A.B.D	8.464.548	4,9
İTALYA	7.009.550	4,1
VIETNAM	6.464.034	3,8
TÜRKİYE	6.297.305	3,7
FRANSA	4.491.287	2,6
MEKSİKA	4.289.008	2,5
ENDONEZYA	3.890.121	2,3
İLK 10 ÜLKE TOP.	79.838.189	46,6
RUSYA FEDERASYONU	2.734.174	1,6
DÜNYA TOPLAMI	171.265.662	100,0

Kaynak: Trademap

Rusya'nın hazır giyim ihracatı 2007 yılından itibaren çeşitli oranlarda azalarak 2009 yılı sonunda 110,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

RUSYA'NIN HAZIRGIYIM İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:1000 \$				
YILLAR	HAZIRGIYIM İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	HAZIRGIYIM İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2006	253.031	-	7.367.292	-
2007	176.370	-30,3	14.054.795	90,8
2008	167.343	-5,1	12.134.402	-13,7
2009	110.421	-34,0	6.923.295	-42,9

Kaynak: Trademap

Rusya'nın hazır giyim ithalatı ise 2008 yılında %13,7, 2009 yılında ise %42,9 oranında azalarak 6,9 milyar dolar olmuştur.

2009 yılında dünyada en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı gerçekleştiren ilk 10 ülke ve Rusya'nın yeri ve toplamda aldığı pay, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

DÜNYADA EN ÇOK HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İTHALATI YAPAN İLK 10 ÜLKE VE DÜNYA TOPLAMINDAKİ PAYLARI		
2009		
Birim: 1000 \$		
ÜLKE	İTHALAT -	% PAY
A.B.D	76.703.638	22,0
ALMANYA	34.461.074	9,9
JAPONYA	27.481.758	7,9
İNGİLTERE	22.691.627	6,5
FRANSA	21.959.541	6,3
İTALYA	15.804.832	4,5
HONG KONG	15.059.358	4,3
İSPANYA	13.633.155	3,9
BELÇİKA	9.364.212	2,7
HOLLANDA	8.984.584	2,6
İLK 10 ÜLKE TOP.	246.143.779	70,7
RUSYA FEDERASYONU	6.923.295	2,0
DÜNYA TOPLAMI	348.216.860	100,0

Trademap

Tablo'da Rusya Federasyonunun 2009 yılında dünya hazır giyim ithalatında 15.sırada yer aldığı ve % 2 gibi önemli bir paya sahip olduğu görülmektedir.

En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler

Rusya Federasyonu'nun en fazla tekstil ithalatı yaptığı ilk beş ülke, Çin, Türkiye, Belarus (Beyaz Rusya), Almanya ve İtalya olarak sıralanmaktadır. Türkiye, Rusya'nın en fazla tekstil ithal ettiği ülkeler arasında 563 milyon dolarlık ithalat değeri ve % 20,6'lık pay ile ikinci sıradadır.

2008 ve 2009 yıllarına ait ithalat rakamları, yıllık değişim oranları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

RUSYA'NIN EN ÇOK TEKSTİL İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$				
	2008	2009	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN	807.073	577.961	-28,4	21,1
TÜRKİYE	805.049	563.018	-30,1	20,6
BELARUS	369.294	281.069	-23,9	10,3
ALMANYA	299.320	219.074	-26,8	8,0
İTALYA	276.444	178.622	-35,4	6,5
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	2.557.180	1.819.744	-28,8	66,6
İLK 5 ÜLKENİN TOP. PAYI	64,6	66,6		
DÜNYA TOPLAMI	3.955.950	2.734.174	-30,9	100

Kaynak: Trademap

2007 yılında Rusya'nın en büyük tekstil tedarikçisi olan Türkiye 2008 ve 2009 yıllarında bu konumunu Çin'e kaptırmıştır.

Rusya'nın En Çok İthal Ettiği Tekstil Ürünleri

2009 yılında Rusya'nın ithal ettiği tekstil ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 59 11 G.T.İ.P başlıklı teknik işler için dokumaya elverişli maddeden diğer eşya ithal ettiği tespiti yapılmıştır. En çok ithal ettiği diğer ürünler; 54 07 GTİP başlıklı sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat, 52 01 GTİP başlıklı pamuk, 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat, ve 55 02 GTİP başlıklı suni lif demetleri olarak sıralanmaktadır.

2009 yılında Rusya'nın en çok ithal ettiği ilk 5 ürünün ithalat değerleri ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ TEKSTİL ÜRÜNLER			
2009			
Birim 1000 \$			
DORTLÜ GTİP NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
5911	TEKNİK İSLER İÇİN DOKUMAYA ELVERİSLİ MADDEDEN DİĞER ESYA	193.444	7,1
5407	SENTETİK FİLAMANT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	181.578	6,6
5201	PAMUK (KARDESİZ, TARANMAMIS)	163.883	6,0
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	158.007	5,8
5502	SUNİ LİF DEMETLERİ	156.414	5,7
	RUSYA TOPLAM TEKSTİL İTHALATI	2.734.174	100

Kaynak: Trademap

En Çok Konfeksiyon İthal Edilen Ülkeler

2009 yılı rakamları itibariyle Rusya'nın en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği ilk 10 ülke Çin, İtalya, Almanya, Fransa, Belarus, Litvanya, Türkiye, İspanya, Estonya, İngiltere olarak sıralanmaktadır. Türkiye 147,7 milyon dolarlık ithalat değeri ve % 2,1'lik pay ile Rusya'nın en büyük yedinci hazır giyim ve konfeksiyon tedarikçisi olarak sıralanmaktadır. İthalatta ilk 10 ülke ve ithalatın değişim oranları aşağıda verilmektedir.

RUSYA'NIN EN ÇOK KONFEKSİYON İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$				
	2008	2009	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN	6.024.754	2.814.056	-53,3	40,6
İTALYA	1.953.322	1.269.971	-35,0	18,3
ALMANYA	1.173.156	780.556	-33,5	11,3
FRANSA	421.002	269.279	-36,0	3,9
BELARUS	329.289	266.139	-19,2	3,8
LİTVANYA	171.683	181.849	5,9	2,6
TÜRKİYE	261.883	147.689	-43,6	2,1
İSPANYA	176.000	136.675	-22,3	2,0
ESTONYA	196.824	122.995	-37,5	1,8
İNGİLTERE	128.304	113.565	-11,5	1,6
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	10.836.217	6.102.774	-43,7	88,1
İLK 10 ÜLKENİN TOP. PAYI	89,3	88,1		
DÜNYA TOPLAMI	12.134.402	6.923.295	-42,9	100

Kaynak: Trademap

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere Rusya'nın hazır giyim ürünleri ithalatındaki en büyük tedarikçisi 2,8 milyar dolarlık ithalat ile Çin Halk Cumhuriyeti'dir. 2009 yılında Rusya'nın bu ülkeden yaptığı ithalatın % 53,3 oranında düşmesine rağmen pazar payının hala % 40,6 gibi çok yüksek bir oranda olması Rus hazır giyim pazarındaki Çin ağırlığını açık bir biçimde ifade etmektedir.

2009 yılında Rusya'nın ülkemizden yaptığı hazır giyim ithalatı % 43,6 azalmış ve 261,9 milyon dolardan 147,7 milyon dolara düşmüştür.

Rusya'nın En Çok İthalatını Yaptığı Konfeksiyon Ürünleri

2009 yılında Rusya'nın ithal ettiği hazır giyim ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 6204 GTİP başlıklı kadınlar ve kız çocukları için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, pantolon etekler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçalı tulumlar, kısa pantolonlar ve şortları ithal ettiği tespiti yapılmıştır. En çok ithal ettiği diğer ürünler; 6110 G.T.İ.P başlıklı kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler ve benzeri örme eşya; 6202 GTİP başlıklı kadın /kız çocuk için dış giyim, 6203 GTİP başlıklı erkekler ve erkek çocuklar için takım elbiseler, takımlar, blazerler, pantolonlar ve 6109 G.T.İ.P başlıklı tişört, fanila ve diğer iç giyim eşyasıdır.

2009 yılında Rusya'nın en çok ithal ettiği ilk 5 konfeksiyon ürününün ithalat değeri ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ KONFEKSİYON ÜRÜNLERİ 2009			
Birim 1000 \$			
DORTLÜ GTİP NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN TAKIM ELBİSELER, TAKIMLAR, CEKETLER, BLAZERLER, ELBİSELER, ETEKLER, PANTOLON ETEKLER, PANTOLONLAR, ASKILI VE ÜST ÖN PARÇALI TULUMLAR, KISA PANTOLONLAR VE ŞORTLAR (YÜZME KIYAFETLERİ HARIÇ):	634.935	9,2
6110	KAZAKLAR, SÜVETERLER, HIRKALAR, YELEKLER VE BENZERİ EŞYA (ÖRME) :	482.274	7,0
6202	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN DIS GIYIM	373.780	5,4
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBISE, CEKET VS.	318.252	4,6
6109	TİSÖRT, FANILA, DİGER İÇ GIYIM ESYASI (ÖRME)	288.273	4,2
	RUSYA TOPLAM KONFEKSİYON İTHALATI	6.923.295	100,0

Kaynak: Trademap

IV. TÜRKİYE – RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye - Rusya Federasyonu Genel Dış Ticareti

Rusya Federasyonu, Türkiye'nin en yoğun ticari ilişkilerde bulunduğu ülkelerden biridir. 2010 yılının Ocak – Kasım döneminde Türkiye ile Rusya Federasyonu arasındaki ticaret hacmi 23,2 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Bu rakamın 4,1 milyar dolarlık kısmı ihracat, 19,1 milyar dolarlık kısmı ise ithalattan kaynaklanmaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere, iki ülke arasındaki ticaret Rusya lehine gelişme göstermektedir.

2010 yılının on bir aylık döneminde Türkiye'nin genel ihracatı 102,1 milyar dolar ve ithalatı 164,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Rusya Federasyonu, ihracat yapılan toplam 236 ülke ve serbest bölge içerisinde, Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa ve Irak'ın ardından 6. sıradadır. İthalat yapılan toplam 224 ülke ve serbest bölge arasında ise Rusya Federasyonu 1. sırada bulunmaktadır. Almanya, Çin Halk Cumhuriyeti, ABD ve İtalya, Rusya'ya izleyen ülkelerdir.

Rusya Federasyonu'na 2010 yılının Ocak – Kasım döneminde Türkiye'den 4,1 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. 2009 yılının aynı dönemine göre Rusya'ya yapılan ihracat % 43,1 oranında artmıştır. Bu oran, anılan dönemde kaydedilen Türkiye genel ihracat artış oranından (% 10,9) çok yüksektir. Kaydedilen yüksek oranlı ihracat artışı neticesinde Rusya Federasyonu'nun Türkiye genel ihracatındaki payı % 4,1'e yükselmiştir.

2010 yılının Ocak – Kasım döneminde Rusya Federasyonu'ndan 19,1 milyar dolar değerinde ithalat yapılmıştır. Rusya Federasyonu'ndan yapılan ithalat 2009 yılının aynı dönemine kıyasla % 9,2 artmıştır. Kaydedilen bu artış oranı ülkemizin genel ithalat artış oranının (% 31) altında kalmaktadır. Bu sebeple Rusya Federasyonu'nun Türkiye'nin genel ithalatı içerisindeki payı % 11,6'ya gerilemiştir.

Genel ticarete paralel şekilde, Rusya Federasyonu tekstil ve konfeksiyon ticareti açısından da Türkiye için önemli bir partnerdir. 2010 yılının on bir aylık döneminde kaydedilen Rusya Federasyonu ile Türkiye arasındaki 23,2 milyar dolarlık toplam ticaret hacminin 1 milyar dolarlık kısmını, diğer bir deyişle oransal olarak % 4,3'lük bölümünü tekstil ve konfeksiyon ticareti oluşturmaktadır. 2010 yılı Ocak – Kasım dönemi itibarıyla Rusya Federasyonu, Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç ettiği ülkeler içerisinde 11. sırada yer alırken, ülkemizin tekstil ihracatında pazar büyüklüğü açısından birinci sıradadır.

Türkiye'nin Rusya Federasyonu ile dış ticaretini, tekstil ve konfeksiyon ticareti ile birlikte değerlendiren bir tablo aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU TİCARİ İLİŞKİLERİ						
Birim: \$	2008	2009	DEĞİŞİM	2009	2010	DEĞİŞİM
	YILLIK	YILLIK	%	OCAK - KASIM	OCAK - KASIM	%
RUSYA FEDERASYONU'NA İHRACAT	6.483.003.596	3.202.372.946	-50,6	2.895.574.973	4.144.040.532	43,1
TÜRKİYE GENEL İHRACAT	132.027.195.626	102.138.525.691	-22,6	92.088.020.736	102.122.224.254	10,9
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	4,9	3,1		3,1	4,1	
RUSYA FEDERASYONU'NDAN İTHALAT	31.364.476.862	19.718.966.641	-37,1	17.477.318.355	19.085.047.464	9,2
TÜRKİYE GENEL İTHALAT	201.963.574.109	140.869.013.434	-30,3	125.908.945.740	164.921.703.655	31,0
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	15,5	14,0		13,9	11,6	
RUSYA FEDERASYONU'NA KONFEKSİYON İHRACATI	260.774.419	146.488.113	-43,8	138.279.003	242.033.664	75,0
TÜRKİYE KONFEKSİYON İHRACATI	15.234.868.195	12.856.658.483	-15,6	11.689.588.102	12.798.297.010	9,5
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	1,7	1,1		1,2	1,9	
RUSYA FEDERASYONU'NDAN KONFEKSİYON İTHALATI	383.261	394.697	3,0	385.899	74.455	-80,7
TÜRKİYE KONFEKSİYON İTHALATI	2.117.836.346	2.016.564.317	-4,8	1.856.934.560	2.457.454.546	32,3
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	0,0	0,0		0,0	0,0	
RUSYA FEDERASYONU'NA TEKSTİL İHRACATI	804.943.301	563.017.868	-30,1	523.459.935	746.501.518	42,6
TÜRKİYE TEKSTİL İHRACATI	6.640.492.320	5.373.616.386	-19,1	4.878.764.646	5.716.663.229	17,2
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	12,1	10,5		10,7	13,1	
RUSYA FEDERASYONU'NDAN TEKSTİL İTHALATI	23.431.785	11.800.182	-49,6	10.885.301	12.459.950	14,5
TÜRKİYE TEKSTİL İTHALATI	7.301.405.106	6.297.361.774	-13,8	5.541.722.429	8.088.910.208	46,0
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	0,3	0,2		0,2	0,2	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

2000 yılından 2010 yılının Kasım ayı sonuna kadar Türkiye'den Rusya Federasyonu'na yapılan genel ihracat incelendiğinde, 2000 yılından 2008 yılına kadar % 16,7 ile % 46 arasında değişen oranlarda düzenli artışlar görülürken, 2009 yılında ise küresel krizin etkisiyle % 50,6 düşüş kaydedilmiştir. 2000 yılında 643,9 milyon dolar olan ihracat 2008 yılında on katına çıkarak 6,5 milyar dolara yükselirken, 2009 yılında 3,2 milyar dolara gerilemiştir. Bu yıllar için ortalama yıllık ihracat artış oranı % 24,4 olarak hesaplanmaktadır. Rusya Federasyonu'na 2009 yılı genelinde 3,2 milyar dolar değerinde ihracat gerçekleştirilerek, 2008 yılına göre % 50,6 düşüş kaydedilmiştir.

2010 yılının Ocak – Kasım döneminde ise Rusya Federasyonu'na ihracat 2009 yılının aynı dönemine kıyasla % 43,1 oranında artışla 4,1 milyar doları bulmuştur.

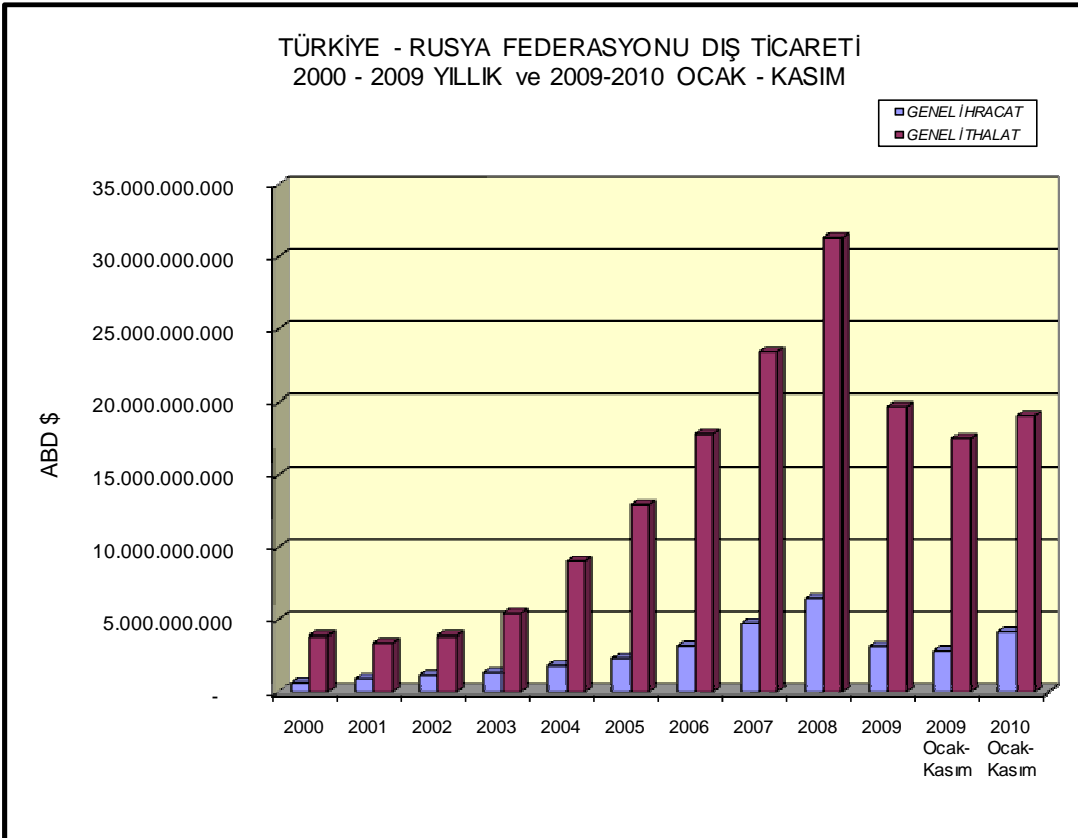
2000 yılından 2010 yılının Ocak – Kasım dönemi sonuna kadar Türkiye'den Rusya Federasyonu'na yapılan ihracat ile bu ülkeden yapılan ithalat ve yıllık değişimler, aşağıdaki tablo ve grafikte görülebilir.

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ

Birim: \$

YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	643.902.938	-	3.886.583.276	-
2001	924.106.727	43,5	3.435.672.619	-11,6
2002	1.172.038.590	26,8	3.891.721.401	13,3
2003	1.367.590.908	16,7	5.451.315.438	40,1
2004	1.859.186.551	35,9	9.033.138.484	65,7
2005	2.377.049.944	27,9	12.905.619.879	42,9
2006	3.237.611.322	36,2	17.806.238.758	38,0
2007	4.726.853.152	46,0	23.508.494.288	32,0
2008	6.483.003.596	37,2	31.364.476.862	33,4
2009	3.202.372.946	-50,6	19.718.966.641	-37,1
2009 Ocak-Kasım	2.895.574.973		17.477.318.355	
2010 Ocak-Kasım	4.144.040.532	43,1	19.085.047.464	9,2

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

İthalat açısından bakıldığında, 2000 yılından 2008 yılına kadar Rusya Federasyonu'ndan ithalat sadece 2001 yılında % 11,6 oranında azalmış, izleyen yıllarda % 13,3 ile % 65,7 arasında değişen oranlarda artmıştır. 2009 yılında ise Rusya Federasyonu'ndan ithalat % 37,1 oranında azalarak 19,7 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. 2000 yılından 2009 yılına ithalatın yıllık ortalama artış oranı % 24,1 olarak hesaplanmaktadır.

2010 yılının Ocak – Kasım döneminde ise, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan genel ithalatı 2009 yılının aynı dönemine göre % 9,2 oranında artışla 19,1 milyar dolara yükselmiştir.

Türkiye'nin Rusya Federasyonu'na ihracatı maddeler bazında incelendiğinde, 2010 yılının Ocak – Kasım döneminde en fazla ihraç edilen ürünün 87 03 GTİP başlıklı binek otomobilleri ve insan taşımaya mahsus araçlar olduğu anlaşılmaktadır. Bu ürün grubunda 2009 yılının aynı dönemine kıyasla % 91,5 oranında artışla 312,3 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir. Ürün grubunun Rusya Federasyonu'na yapılan toplam ihracat içerisindeki payı % 7,5'dir.

En çok ihraç edilen diğer ürünler olarak % 26,2 artış ve 223,5 milyon dolar ihracat değeriyle 07 02 GTİP başlıklı taze, soğutulmuş domatesler, % 60,4 artış ve 202,9 milyon dolar ihracat değeri ile 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat, % 9,6 artış ve 195,2 milyon dolar ihracat değeri ile 08 05 GTİP başlıklı taze/kurutulmuş turunçgiller olarak sıralanmaktadır.

2010 yılının on bir aylık döneminde, ülkemizden Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubunun tamamının ihracatı % 2,4 ile % 2.379,7 arasında değişen oranlarda artmıştır.

Bu dönemde 87 04 GTİP başlıklı eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlarda kaydedilen % 2.379,7'lik ihracat artış oranı ülkemizden Rusya Federasyonu'na ihraç edilen ürünler arasında ihracatı en yüksek oranda artan ürün olmuştur.

Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde 4 grup tekstil ürünü bulunmaktadır. Bunlar 60 06 GTİP başlıklı diğer örme kumaşlar, 54 07 GTİP başlıklı sentetik ipliklerden dokuma kumaşlar, 60 04 GTİP başlıklı diğer örme mensucat ile 60 01 GTİP başlıklı örme, tüylü mensucattır.

Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde hazır giyim ve konfeksiyon ürünü olarak sadece 62 03 GTİP başlıklı erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket v.s. bulunmaktadır

TÜRKİYE'DEN RUSYA FEDERASYONU'NA GENEL İHRACAT					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2009	2010	2009 / 2010	TOPLAMDA
		OCAK - KASIM	OCAK - KASIM	DEĞİŞİM %	PAY %
8703	OTOMOBİLİ, STEYŞİN VAGONLAR, YARIŞ ARABALARI	163.105.105	312.285.684	91,5	7,5
0702	DOMATES (TAZE/SOGUTULMUS)	177.133.089	223.514.164	26,2	5,4
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	126.499.658	202.902.771	60,4	4,9
0805	TURUNÇGİLLER (TAZE/KURUTULMUS)	178.215.757	195.237.776	9,6	4,7
0806	ÜZÜMLER (TAZE/KURUTULMUS)	83.140.128	132.985.481	60,0	3,2
2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN EDİLEN YAĞLAR	81.311.122	127.395.254	56,7	3,1
5407	SENTETİK İPLİK, MONOFİL, ŞERİTLERLE DOKUMALAR	112.583.718	115.340.773	2,4	2,8
8708	KARA TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇALARI	37.710.104	94.901.831	151,7	2,3
3917	PLASTİKTEN TÜPLER, BORULAR, HORTUMLAR; CONTA, DİRSEK, RAKOR VB	76.399.244	92.279.573	20,8	2,2
4303	KÜRKTEN GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI, KÜRKTEN DİĞER EŞYA	39.117.348	72.895.780	86,4	1,8
8704	EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR	2.760.127	68.444.090	2.379,7	1,7
6403	AYAKKABI; YÜZÜ DERİ, TABANI KAUÇUK, PLASTİK, TABİİ, SUNİ VB KÖSELE	34.846.024	63.372.737	81,9	1,5
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	33.832.860	60.834.499	79,8	1,5
7113	KIYMETLİ METALLER VE KAPLAMALARINDAN MÜCEVHERCİ EŞYASI	37.298.690	60.305.243	61,7	1,5
3401	SABUNLAR, YÜZEY AKTİF ORGANİK MADDELER	44.558.926	52.174.769	17,1	1,3
6001	ÖRME; TÜYLÜ MENSUCAT	25.386.205	48.517.108	91,1	1,2
5801	KADİFE, PELÜŞ VE HALKALI (TİRTİL MENSUCAT)	32.271.730	47.421.625	46,9	1,1
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	25.178.786	45.313.507	80,0	1,1
8536	GERİLİMİ 1000 VOLTU GEÇMEYEN ELEKTRİK DEVRESİ TEÇHİZATI	30.323.113	39.818.909	31,3	1,0
0813	MEYVE (KURUTULMUS) (0801, 0806'DE KILER HARIÇ)08. FASILDAKİ SERT VE KABUKLULARIN	28.607.059	38.683.280	35,2	0,9
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		1.370.278.793	2.094.624.854	52,9	50,5
RUSYA FEDERASYONU'NA GENEL İHRACAT		2.895.574.973	4.144.040.532	43,1	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		47,3	50,5		

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

2010 yılının Ocak – Kasım döneminde, Rusya Federasyonu'ndan en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubunun 11'inde % 1,4 ile % 220,9 arasında değişen oranlarda ithalat artışları olurken, 9 ürün grubunda ise % 9,7 ile % 51,2 arasında değişen oranlarda ithalat düşüşleri meydana gelmiştir.

İthalatta 27 11 GTİP başlığı altındaki petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar başı çekmektedir. 2010 yılının Ocak – Kasım döneminde, bu

ürün grubunda ithalat 2009 yılının aynı dönemine kıyasla % 1,4 oranında artarak 5,8 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ürün grubunun ülkemizin Rusya Federasyonu'ndan yaptığı toplam ithalat içerisindeki payı % 30,3 düzeyindedir.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NDAN GENEL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2009 OCAK - KASIM	2010 OCAK - KASIM	2009 / 2010 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
2711	PETROL GAZLARI VE DİĞER GAZLI HİDROKARBONLAR	5.707.090.722	5.787.570.487	1,4	30,3
2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	4.216.456.462	5.330.807.118	26,4	27,9
2709	HAM PETROL (PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR)	2.220.154.607	1.743.926.262	-21,5	9,1
2701	TAŞKÖMÜRÜ; TAŞKÖMÜRÜNDEN ELDE EDİLEN BRİKETLER, TOPAK VB. KATI YAKITLAR	1.007.629.829	1.210.955.456	20,2	6,3
7601	İŞLENMEMİŞ ALUMİNYUM	378.260.736	750.992.616	98,5	3,9
7204	DEMİR/ÇELİK DÖKÜNTÜ VE HURDALARI, BUNLARIN KÜLÇELERİ	344.960.835	476.955.832	38,3	2,5
7208	DEMİR/ÇELİK SICAK HADDE YASSI MAMULLERİ- GENİŞLİK 600MM. FAZLA	360.432.294	458.368.022	27,2	2,4
7403	ARITILMIŞ BAKIR, İŞLENMEMİŞ BAKIR ALAŞIMLARI	224.407.661	445.469.437	98,5	2,3
1001	BUĞDAY VE MAHLUT	465.544.745	317.607.390	-31,8	1,7
7207	DEMİR/ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YARI MAMULLER	503.459.344	317.401.497	-37,0	1,7
7209	DEMİR/ÇELİK YASSI MAMUL, SOĞUK HADDELENMİŞ KAPLANMIŞ (600MM. DEN GENİŞ)	123.997.223	190.576.605	53,7	1,0
3102	AZOTLU MİNERAL/KİMYASAL GÜBRELER	214.784.774	137.635.144	-35,9	0,7
7211	DEMİR/ÇELİK YASSI HADDE MAMUL (< 600MM. GENİŞ, KAPLAMASIZ)	70.016.188	101.497.343	45,0	0,5
7201	DÖKME DEMİR (PİK) AYNALI DEMİR (KÜTLE, BLOK VB. İLK ŞEKİLLERDE)	90.870.909	96.210.124	5,9	0,5
1512	AYÇİÇEĞİ, ASPIR, PAMUK TOHUMU YAĞLARI (KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)	179.924.219	87.767.857	-51,2	0,5
7202	FERRO ALYAJLAR	95.717.409	80.296.195	-16,1	0,4
4801	GAZETE KAĞIDI (RULO VEYA TABAKA)	87.626.463	79.163.652	-9,7	0,4
7225	ALAŞIMLI ÇELİKLERDEN YASSI HADDE MAMULÜ (GENİŞLİK 600MM.DEN ÇOK)	93.006.416	78.009.559	-16,1	0,4
2814	SAF AMONYAK/AMONYAĞIN SULU ÇÖZELTİLERİ	97.701.400	76.245.657	-22,0	0,4
4412	KONTRPLAKLAR, KAPLAMA PANOLAR, BENZERİ KAPLAMA AĞAÇLAR	23.514.640	75.451.116	220,9	0,4
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		16.505.556.876	17.842.907.369	8,1	93,5
RUSYA FEDERASYONU'NDAN GENEL İTHALAT		17.477.318.355	19.085.047.464	9,2	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		94,4	93,5		

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

Ülkemizin Rusya Federasyonu'ndan ithal ettiği diğer başlıca ürünler, % 26,4 artış ve 5,3 milyar dolar ithalat değeri ile 27 10 GTİP başlıklı petrol yağları

ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, % 21,5 düşüş ve 1,7 milyar dolar ithalat değeriyle 27 09 GTİP başlıklı ham petrol, % 20,2 artış ve 1,2 milyar dolar ithalat değeri ile 27 01 GTİP başlıklı taşkömürü, taşkömüründen elde edilen briketler ve katı yakıtlar olarak sıralanmaktadır.

Aynı dönemde ithalatının oransal olarak en fazla düştüğü ürün 15 12 GTİP başlıklı ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları olmuştur. Ocak – Kasım 2010 döneminde bu ürünün ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 51,2 oranında azalarak 87,8 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Türkiye – Rusya Federasyonu Konfeksiyon Dış Ticareti

2010 yılının Ocak - Kasım döneminde Türkiye'nin en fazla konfeksiyon ihraç ettiği ülkeler arasında Rusya Federasyonu, Almanya, İngiltere, Fransa, İspanya, İtalya, Hollanda, Belçika gibi ülkelerin ardından 11. sırada yer almıştır. Bu ülke ile Türkiye arasındaki konfeksiyon ticaretinin hacmi 2009 yılının Ocak – Kasım döneminde 138,6 milyon dolar iken 2010 yılının aynı döneminde 242,1 milyon dolara yükselmiştir. Bu rakamın hemen hemen tamamı Rusya'ya ihracat, sadece 74 bin dolarlık kısmı ise Rusya'dan ithalattan gelmektedir. İki ülke arasındaki konfeksiyon ticareti Türkiye lehine gelişme göstermektedir.

2000 yılından 2010 yılının Kasım ayı sonuna kadar Türkiye'nin Rusya Federasyonu'na konfeksiyon ihracatı incelendiğinde, son on yıl içerisinde ülkemizin konfeksiyon ihracatının yıllık ortalama % 9,7 oranında arttığı anlaşılmaktadır. 2010 yılının Ocak – Kasım döneminde ise konfeksiyon ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre % 75 oranında artarak 138,3 milyon dolardan 242 milyon dolara çıkmıştır.

Diğer yandan, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan konfeksiyon ithalatı, 2000 yılından 2005 yılına kadar bazı yıllar artıp bazı yıllar azalarak dalgalı bir seyir izlemiştir; 2006 yılından sonra ise sert bir şekilde düşmeye başlamıştır. 2005 yılında 1 milyon doları aşan ithalat değeri, 2009 yılında 395 bin dolar olarak kaydedilmişken, 2010 Ocak – Kasım döneminde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 80,7 oranında düşerek 74 bin dolara kadar gerilemiştir.

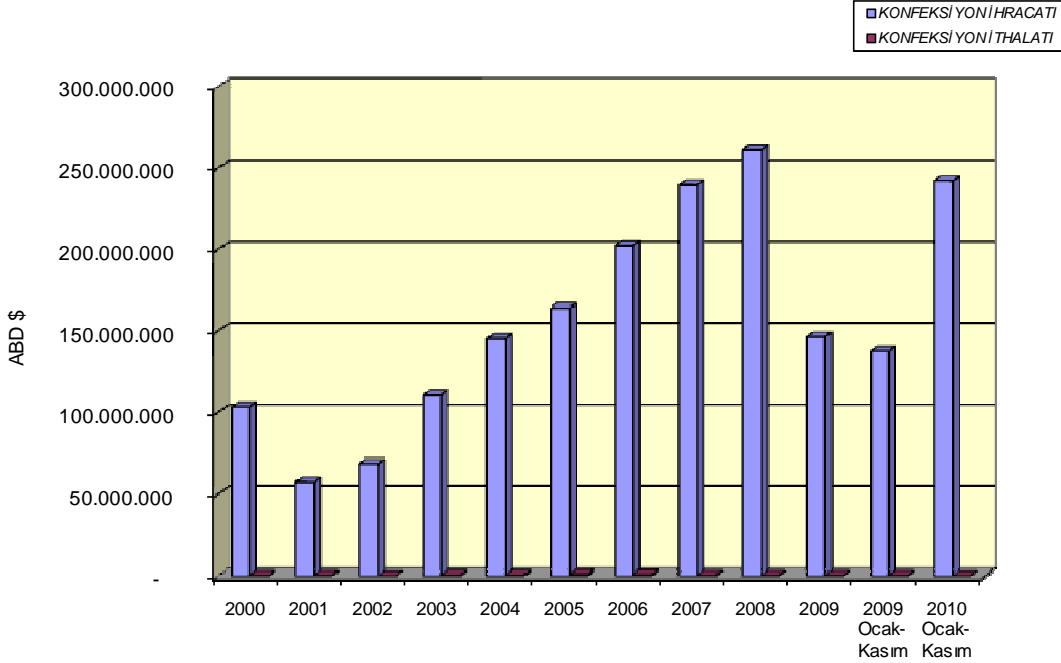
TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU KONFEKSİYON TİCARETİ

Birim: \$

YILLAR	KONFEKSİYON İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	KONFEKSİYON İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	103.376.853	-	378.706	-
2001	57.538.474	-44,3	320.434	-15,4
2002	68.942.448	19,8	11.196	-96,5
2003	111.113.832	61,2	518.279	4529,1
2004	145.328.691	30,8	541.481	4,5
2005	164.323.509	13,1	1.089.900	101,3
2006	202.549.775	23,3	828.273	-24,0
2007	239.444.594	18,2	392.183	-52,7
2008	260.774.419	8,9	383.261	-2,3
2009	146.488.113	-43,8	394.697	3,0
2009 Ocak-Kasım	138.279.003		385.899	
2010 Ocak-Kasım	242.033.664	75,0	74.455	-80,7

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU KONFEKSİYON TİCARETİ 2000 - 2009 YILLIK ve 2009-2010 OCAK - KASIM

Rusya Federasyonu'na konfeksiyon ihracatına ürünler bazında bakıldığında, 2010 yılının Ocak – Kasım döneminde, en fazla ihraç edilen ürün grubunun 62 03 GTİP başlığı kapsamındaki erkek dokuma takım elbise ve ceketler olduğu görülmektedir. Ocak – Kasım 2010 döneminde bu ürünün ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 80 oranında artmış ve 45,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ürün grubunun toplam konfeksiyon ihracatındaki payı % 18,7'dir.

TÜRKİYE'DEN RUSYA FEDERASYONU'NA KONFEKSİYON İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$		2009	2010	2009 / 2010	TOPLAMDA
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	OCAK - KASIM	OCAK - KASIM	DEĞİŞİM %	PAY %
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	25.178.786	45.313.507	80,0	18,7
6204	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	24.579.129	34.656.299	41,0	14,3
6302	YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET, MUTFAK BEZLERİ	18.759.652	27.705.562	47,7	11,4
6109	TİŞÖRT, FANILA, DİĞER İÇ GİYİM EŞYASI (ÖRME)	8.334.882	21.578.203	158,9	8,9
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME)	8.932.172	16.791.693	88,0	6,9
6108	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN İÇ VE GECE GİYİM EŞYASI (ÖRME)	2.246.201	12.588.613	460,4	5,2
6115	ÇORAP; KÜLOTLU, KISA; UZUN KONÇLU, SOKETLER (ÖRME)	3.948.731	10.291.649	160,6	4,3
6104	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, PANOLON VS. (ÖRME)	3.784.928	8.277.950	118,7	3,4
6205	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN GÖMLEK	4.517.255	8.209.555	81,7	3,4
6303	PERDELER VE İÇ STORLAR, PERDE VE YATAK FARBALALARI	8.949.181	8.107.047	-9,4	3,3
6304	DİĞER MEFRUŞAT EŞYASI (94.04 POZİSYONUNDAKİLER HARİÇ)	3.559.947	5.050.892	41,9	2,1
6206	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN GÖMLEK, BLUZ, VS.	5.482.948	4.859.747	-11,4	2,0
6201	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN DIŞ GİYİM	3.005.617	4.422.364	47,1	1,8
6106	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN BLUZ, GÖMLEK, GÖMLEK; BLUZ (ÖRME)	1.918.693	4.297.263	124,0	1,8
6202	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN DIŞ GİYİM	2.473.076	4.084.832	65,2	1,7
6105	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN GÖMLEK (ÖRME)	988.775	3.426.884	246,6	1,4
6307	DİĞER HAZIR EŞYA (ELBİSE PATRONLARI DAHİL)	1.294.624	3.182.263	145,8	1,3
6305	EŞYA AMBALAJINDA KULLANILAN TORBA VE ÇUVAL	3.042.335	2.939.490	-3,4	1,2
6103	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, PANTOLON VS. (ÖRME)	1.221.250	2.816.493	130,6	1,2
6111	BEBEK İÇİN GİYİM EŞYASI (ÖRME)	205.355	1.990.839	869,5	0,8
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		132.423.537	230.591.145	74,1	95,3
RUSYA FEDERASYONU'NA KONFEKSİYON İHRACATI		138.279.003	242.033.664	75,0	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		95,8	95,3		

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, ceket ve benzerleri ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 41 oranında artmış 34,7 milyon dolar olmuştur. 63 02 GTİP başlığında yer alan yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri ihracatı ise aynı dönemde % 47,7 oranında artarak 27,7 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

2010 yılı Ocak – Kasım döneminde Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi konfeksiyon ürün grubu içerisinde üç ürün grubunda ihracat % 3,4 ile % 11,4 arasında değişen oranlarda düşmüş, kalan 17 ürün grubunda ise % 869,5' e varan oranlarda ihracat artışları kaydedilmiştir.

Oransal olarak ihracatı en çok gerileyen ürün grubu Ocak – Kasım 2010 döneminde ihracatında % 11,4 oranında düşüş kaydedilen 62 06 GTİP başlıklı kadın / kız çocuk için bluz, gömlekler olmuştur. 63 03 GTİP başlıklı perdeler ve iç storlar, perde ve yatak farbadaları ihracatı aynı dönemde % 9,4 oranında azalmış ve 8,1 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. 2010 yılının on bir aylık döneminde ilk 20 konfeksiyon ürünü içinde ihracatı azalan son ürün grubu 63 05 GTİP başlıklı eşya ambalajında kullanılan torba ve çuvallar olmuştur. Bu ürün grubunda kaydedilen ihracat düşüşü % 3,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Rusya Federasyonu'na ihracatı en yüksek oranlı artan konfeksiyon mamulleri 61 11 GTİP başlıklı bebek için örme giyim eşyası ürün grubu olmuştur. Bu ürünlerin ihracatı anılan dönemde % 869,5 oranında artarak 205 bin dolar seviyesinden 1 milyon 991 bin dolara yükselmiştir. 2010 yılının on bir aylık döneminde 61 08 GTİP başlıklı bayan örme iç ve gece giyim eşyaları ihracatı % 460,4 oranında artarken, 61 05 GTİP başlıklı örme erkek gömleklerde kaydedilen % 246,6 oranındaki ihracat artışı da dikkat çekmektedir.

Diğer yandan, Rusya Federasyonu'ndan konfeksiyon ithalatı mercek altına alındığında, ülkemizin bu ülkeden yaptığı konfeksiyon ithalatının çok düşük değerlerde gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Ocak – Kasım 2010 döneminde Rusya Federasyonu'ndan en fazla ithal edilen konfeksiyon ürün grubu 63 02 GTİP başlığı altındaki yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleridir. Anılan dönemde bu ürün grubunda kaydedilen ithalat değeri 36 bin dolar olarak gerçekleşmişken ithalat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % %73,4 oranında düşmüştür. Buna rağmen bu ürün grubu tek başına Rusya Federasyonu'ndan yapılan konfeksiyon ithalatı içerisinde % 48,6 oranında bir paya sahiptir.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NDAN KONFEKSİYON İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2009	2010	2009 / 2010	TOPLAMDA
		OCAK - KASIM	OCAK - KASIM	DEĞİŞİM %	PAY %
6302	YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET, MUTFAK BEZLERİ	136.021	36.198	-73,4	48,6
6303	PERDELER VE İÇ STORLAR, PERDE VE YATAK FARBALALARI	24.138	12.727	-47,3	17,1
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME)	172.871	4.226	-97,6	5,7
6204	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	3.307	3.776	14,2	5,1
6307	DİĞER HAZIR EŞYA (ELBİSE PATRONLARI DAHİL)	7.337	3.763	-48,7	5,1
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	4.316	2.772	-35,8	3,7
6104	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, PANOLON VS. (ÖRME)	11.603	2.467	-78,7	3,3
6201	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN DIŞ GİYİM	122	2.209	1710,7	3,0
6212	SÜTYEN, KORSE, KORSE KEMER, PANTOLON ASKISI, ÇORAP BAĞI, JARTİYER	4.082	1.714	-58,0	2,3
6214	ŞAL, EŞARPLAR, FULARLAR, KAŞKOLLAR, PEÇE VE DUVAKLAR VB EŞYA	-	1.482	-	2,0
6116	ELDİVEN (ÖRME)	-	1.146	-	1,5
6108	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN İÇ VE GECE GİYİM EŞYASI (ÖRME)	-	889	-	1,2
6301	BATTANİYELER, DİZ BATTANİYELERİ	-	473	-	0,6
6205	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN GÖMLEK	200	284	42,0	0,4
6114	DİĞER GİYİM EŞYASI (ÖRME)	1.461	228	-84,4	0,3
6211	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN SPOR, KAYAK VE YÜZME KİYAFETLERİ VB GİYİM EŞYASI	407	101	-75,2	0,1
6103	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, PANTOLON VS. (ÖRME)	2.482	-	-100,0	0,0
6109	TİŞÖRT, FANİLA, DİĞER İÇ GİYİM EŞYASI (ÖRME)	3.034	-	-100,0	0,0
6111	BEBEK İÇİN GİYİM EŞYASI (ÖRME)	167	-	-100,0	0,0
6112	SPOR KİYAFETLERİ, KAYAK, YÜZME KİYAFETLERİ (ÖRME)	9.756	-	-100,0	0,0
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		381.304	74.455	-80,5	100,0
RUSYA FEDERASYONU'NDAN KONFEKSİYON İTHALATI		385.899	74.455	-80,7	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		98,8	100,0		

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

2010 yılı Ocak – Kasım döneminde Rusya Federasyonu'ndan en fazla ithal edilen yirmi ürün grubunun 13 tanesinde % 35,8 ile % 100 arasında değişen oranlarda ithalat düşüşleri görülürken, kalan 7 ürün grubunda % 14,2 ile % 1710,7 arasında değişen oranlarda artışlar olmuştur. İthalatı 2009 yılının Ocak – Kasım dönemine kıyasla en yüksek oranlı artan ürün grubu 62 01 GTİP başlığındaki erkek ve erkek çocuk için dış giyim ürünleri olmuştur.

Türkiye – Rusya Federasyonu Tekstil Dış Ticareti

2009 yılının Ocak - Kasım döneminde olduğu gibi 2010 yılının aynı döneminde de Rusya Federasyonu, Türkiye'nin en fazla tekstil ürünleri (elyaf, iplik ve kumaş) ihraç ettiği ülke konumunu korumuştur. İtalya, Almanya, Romanya ve Polonya, Rusya Federasyonu'nu izleyen ülkelerdir. Rusya Federasyonu ile tekstil ticaretinde durum tamamen ülkemiz lehinedir.

2000 yılından 2010 yılının Ocak – Kasım dönemine kadar Rusya Federasyonu ile Türkiye arasındaki tekstil ticaretine ilişkin veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

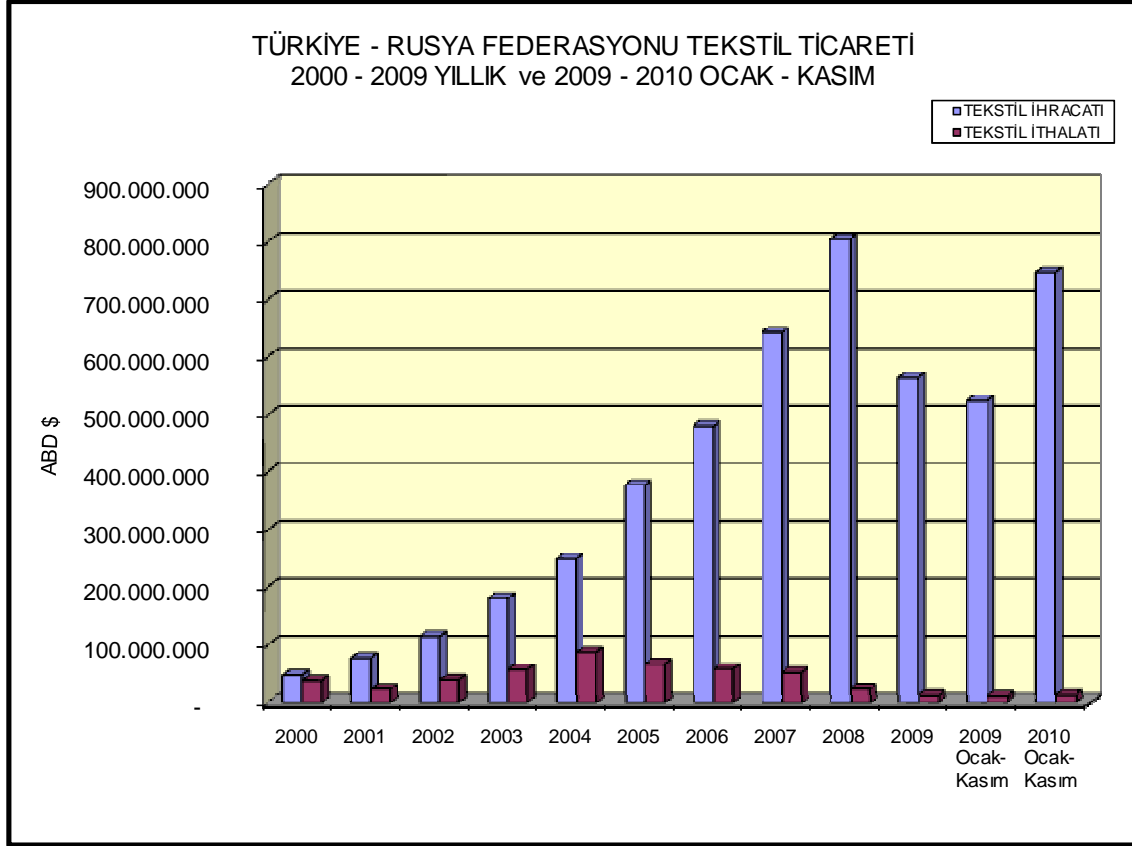
TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU TEKSTİL TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	47.804.921	-	38.202.227	-
2001	77.052.746	61,2	23.036.768	-39,7
2002	114.364.042	48,4	39.452.769	71,3
2003	181.202.502	58,4	57.342.248	45,3
2004	249.340.350	37,6	86.818.433	51,4
2005	377.894.621	51,6	66.581.196	-23,3
2006	479.203.360	26,8	58.286.980	-12,5
2007	642.518.495	34,1	51.882.252	-11,0
2008	804.943.301	25,3	23.431.785	-54,8
2009	563.017.868	-30,1	11.800.182	-49,6
2009 Ocak-Kasım	523.459.935		10.885.301	
2010 Ocak-Kasım	746.501.518	42,6	12.459.950	14,5

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

2000 yılında 47,8 milyon dolar olan Rusya Federasyonu'na tekstil ihracatı, 2008 yılına kadar olan son dokuz yıllık süreçte % 26,8 ile %61,2 arasında değişen oranlarda artarak, 2008 yılında 804,9 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'ya tekstil ihracatı 2009 yılında ise küresel krizin etkisiyle % 30,1 azalarak 563 milyon dolara gerilemiştir. Yıllık ortalama artış oranı % 34,8 olarak hesaplanmaktadır. 2010 yılının Ocak - Kasım döneminde ise 2009 yılının aynı dönemine kıyasla % 42,6 oranında artışla Rusya Federasyonu'na 746,5 milyon dolarlık tekstil ihracatı yapılmıştır.

2000 yılından 2009 yılına kadar geçen dönemde Rusya Federasyonu'ndan tekstil ithalatı ise, kah yükselen kah düşen bir seyir izlemiş, ancak 2005 yılından sonra sürekli olarak azalan bir seyir izlemiştir. Ülkemizin

Rusya Federasyonu'ndan tekstil ithalatı 2004 yılında 86,8 milyon dolar ile incelenen 10 yıllık süreçte en yüksek noktasına ulaşmışken 2009 yılında 11,8 milyon dolar ile en düşük seviyede gerçekleşmiştir. İthalattaki düşüş 2010 yılının Ocak - Kasım döneminde yerini artışa bırakarak kaydedilen % 14,5 oranındaki artış neticesinde 12,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Rusya Federasyonu'na tekstil ihracatına ürünler bazında bakıldığında, 60 06 GTİP başlığındaki diğer örme mensucatın, en fazla ihraç edilen tekstil ürünleri olduğu görülmektedir. 2010 yılı Ocak – Kasım döneminde % 60,4 artışla 202,9 milyon dolar değerinde diğer örme mensucat ihraç edilmiştir. Toplam tekstil ihracatının % 27,2'lik kısmını, diğer bir ifade ile nerdeyse üçte birini 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat oluşturmaktadır.

2009 yılının aynı dönemine kıyasla % 2,4 artış ve 115,3 milyon dolar ihracat değeri ile 54 07 GTİP başlığında yer alan sentetik iplikten dokuma kumaşların ikinci en fazla ihraç edilen ürün grubudur. Bu ürün grubunun toplam ihracatta payı % 15,5 düzeyindedir. % 79,8 artış ve 60,8 milyon dolarlık ihracat değeri ile 60 04 GTİP başlıklı eni 30 cm'yi geçen ağırlık itibariyle % 5 veya daha fazla elastomerik iplik veya kauçuk iplik içeren örme mensucat ve % 91,1 artış ve 48,5 milyon dolarlık ihracat değeri ile 60 01 GTİP başlıklı örme, tüylü mensucat diğer önde gelen ihraç ürünlerindedir.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NA TEKSTİL İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2009	2010	2009 / 2010	TOPLAMDA
		OCAK - KASIM	OCAK - KASIM	DEĞİŞİM %	PAY %
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	126.499.658	202.902.771	60,4	27,2
5407	SENTETİK İPLİK, MONOFİL, ŞERİTLERLE DOKUMALAR	112.583.718	115.340.773	2,4	15,5
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	33.832.860	60.834.499	79,8	8,1
6001	ÖRME; TÜYLÜ MENSUCAT	25.386.205	48.517.108	91,1	6,5
5801	KADİFE, PELÜŞ VE HALKALI (TIRTIK MENSUCAT)	32.271.730	47.421.625	46,9	6,4
5509	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN İPLİK (DİKİŞ HARIÇ) (TOPTAN)	13.960.845	31.124.471	122,9	4,2
6005	ÇÖZGÜ TİPİ ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT	18.343.932	27.195.222	48,3	3,6
5515	DİĞER DEVAMSIZ SENTETİK LİFDEN DOKUMALAR	26.545.591	23.706.636	-10,7	3,2
5402	SENTETİK LİF İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ) (TOPTAN)	8.291.226	19.939.819	140,5	2,7
5810	İŞLEMELER (PARÇA, ŞERİT, MOTİF HALİNDE)	19.671.444	19.868.404	1,0	2,7
5804	TÜLLER VE DİĞER MENSUCAT-PARÇA, ŞERİT, MOTİFLER HALİNDE	10.935.675	17.679.988	61,7	2,4
5902	NAYLON, POLİAMİD, POLİESTER VB.ESASLI İÇ-DİŞ LASTİĞİ MENSUCATI	15.281.546	16.331.156	6,9	2,2
5206	PAMUK (DİKİŞ HARIÇ) İPLİĞİ (AĞIRLIK; >%85 PAMUK) (TOPTAN)	7.741.076	11.011.970	42,3	1,5
5903	PLASTİK EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ MENSUCAT	6.995.897	10.284.569	47,0	1,4
5205	PAMUK (DİKİŞ HARIÇ) İPLİĞİ (AĞIRLIK; =>%85 PAMUK) (TOPTAN)	5.425.767	10.196.420	87,9	1,4
5210	PAMUK MEN (DOKUMALAR, AĞIRLIKÇA % < 85 TEN AZ PAMUK İÇEREN, <= 200 G/M²)	4.173.401	9.426.678	125,9	1,3
5208	PAMUK MEN (AĞIRLIKÇA %85 VE FAZLA PAMUK M.KARE 200GR)	3.402.739	7.758.319	128,0	1,0
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDİRİLMİŞ)	4.050.989	6.990.158	72,6	0,9
5109	YÜN VE İNCE KILDAN İPLİKLER (PERAKENDE)	3.296.848	4.649.120	41,0	0,6
5408	SUNİ FILAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	3.899.494	4.527.586	16,1	0,6
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		482.590.641	695.707.292	44,2	93,2
RUSYA FEDERASYONU'NA TEKSTİL İHRACATI		523.459.935	746.501.518	42,6	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		92,2	93,2		

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

2010 yılı 11 aylık dönemde Rusya Federasyonu'na ihracatı gerçekleştirilen ilk 20 ürün grubunun bir tanesi haricinde tamamının ihracatında artış kaydedilmiştir. 2010 yılı Ocak – Kasım döneminde oransal olarak ihracatı en fazla artan ürün, ihracatı % 140,5 oranında artarak 19,9 milyon olarak kaydedilen 54 02 GTİP başlıklı sentetik lif ipliği (dikiş ipliği hariç) olmuştur. İhracatı % 128 oranında artan 52 08 GTİP başlıklı % 85 veya daha fazla pamuk içeren pamuklu mensucat ile ihracatları sırasıyla % 125,9 ve % 122,9 oranlarında artan 52 10 GTİP başlıklı pamuklu mensucat (% 85'den az pamuk, m2>200 gr) ve 55 09 GTİP başlıklı sentetik devamsız liften iplikler (dikiş hariç) Ocak – Kasım 2010 döneminde ihracat artış oranları dikkat çeken diğer ürünler olmuştur.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NDAN TEKSTİL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2009	2010	2009 / 2010	TOPLAMDA
		OCAK - KASIM	OCAK - KASIM	DEĞİŞİM %	PAY %
5402	SENTETİK LİF İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (TOPTAN)	1.749.988	4.769.782	172,6	38,3
5309	KETEN DOKUMALAR	3.414.171	3.172.361	-7,1	25,5
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDİRİLMİŞ)	619.217	1.134.269	83,2	9,1
5501	SENTETİK LİF DEMETLERİ	1.853.138	1.009.886	-45,5	8,1
5505	SENTETİK-SUNİ LİF DÖKÜNTÜLERİ	684.946	601.814	-12,1	4,8
5515	DİĞER DEVAMSIZ SENTETİK LİFDEN DOKUMALAR	17.136	576.445	3.263,9	4,6
5407	SENTETİK İPLİK, MONOFİL, ŞERİTLERLE DOKUMALAR	16.306	320.079	1.863,0	2,6
5601	VATKALAR, VATKA MAMULLERİ, KIRPINTI, TOZ, TANAZLAR	1.438.890	260.780	-81,9	2,1
5503	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLER (İŞLEM GÖRMEMİŞ)	575.281	232.333	-59,6	1,9
5811	KAPİTONELİ MENSUCAT (PARÇALI)	-	131.931	-	1,1
6005	ÇÖZGÜ TİPİ ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT	-	66.615	-	0,5
5212	PAMUK MEN (DİĞERLERİ; M2<= 200GR.)	211.429	54.634	-74,2	0,4
5301	KETEN, KETEN KİTİK VE DÖKÜNTÜLERİ	364	28.435	7.711,8	0,2
5210	PAMUK MEN (DOKUMALAR, AĞIRLIKÇA % < 85 TEN AZ PAMUK İÇEREN, <= 200 G/M²)	-	25.918	-	0,2
5810	İŞLEMELER (PARÇA, ŞERİT, MOTİF HALİNDE)	-	22.046	-	0,2
5911	TEKNİK İŞLER İÇİN DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDEDEN DİĞER EŞYA	13.336	16.810	26,0	0,1
5512	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN DOKUMALAR- AĞIRLIKÇA %85 VE FAZLA	-	15.689	-	0,1
5208	PAMUK MEN (AĞIRLIKÇA %85 VE FAZLA PAMUK M.KARE 200GR)	-	13.715	-	0,1
5903	PLASTİK EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ MENSUCAT	430	2.188	408,8	0,0
5509	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN İPLİK (DİKİŞ HARİÇ) (TOPTAN)	-	1.355	-	0,0
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		10.594.632	12.457.085	17,6	100,0
RUSYA FEDERASYONU'NDAN TEKSTİL İTHALATI		10.885.301	12.459.950	14,5	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		97,3	100,0		

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

Tekstil ithalatı ele alındığında, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan ithal ettiği tekstil ürünlerinin başında 54 02 GTİP başlığında yer alan dikiş ipliği olmayan sentetik liften iplikler gelmektedir. Bu ürünlerin ithalatı 2010 yılı Ocak - Kasım döneminde 2009 yılının aynı dönemine kıyasla % 172,6 oranında artarak 4,8 milyon dolara çıkmıştır.

3,2 milyon dolar değerinde ithalat ile 53 09 GTİP başlıklı keten dokuma kumaşlar ile 1,1 milyon dolar değerinde ithalat yapılan 56 03 GTİP başlıklı dokunmamış mensucat (emdirilmiş) ve 1 milyon dolar değerinde ithalat yapılan 55 01 GTİP başlıklı sentetik lif demetleri diğer önde gelen ithalat kalemlerindedir.

53 01 GTİP başlığındaki dokunmamış kumaşlar % 7.711,8 artışla bu dönem ithalatında en yüksek oranlı artış kaydedilen ürün olmasına rağmen ihracat değeri ancak 28.400 dolar seviyesindedir. Rusya'dan bu dönemde en

çok ithal edilen tekstil ürünü olan 54 02 GTİP başlığında yer alan dikiş ipliği olmayan sentetik liften ipliklerin ithalatı da bu dönemde % 172,6 gibi yüksek bir oranda artmış bulunmaktadır.

Türkiye'nin Tekstil ve Konfeksiyon Ticaretinde Rusya Federasyonu'nun Yeri

Türkiye, 2009 yılı itibariyle açıklanan Dünya Ticaret Örgütü istatistiklerine göre, 221 milyar dolar tutarındaki dünya tekstil (tekstil ve hazır eşyalar beraber) ticaretinde 7,7 milyar dolar ihracat değeri ve % 3,7 pay ile 8. en büyük tedarikçidir. Benzer şekilde, 315,6 milyar dolar değerinde dünya konfeksiyon ticaretinde ise 11,6 milyar dolar ihracat değeri ve % 3,7 pay ile 4. büyük tedarikçi durumundadır. Uluslararası tekstil ve konfeksiyon ticaretinde önemli bir konumu bulunan Türkiye'nin tekstil ve konfeksiyon ihracatında, Rusya Federasyonu önde gelen ülkelerdendir.

2010 yılı Ocak – Kasım dönemine ilişkin dış ticaret verileri çerçevesinde Rusya Federasyonu Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında 11., tekstil ihracatında ise 1. büyük pazardır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
Birim: ABD \$				
ÜLKELER	2009 OCAK - KASIM	2010 OCAK - KASIM	2009 / 2010 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
ALMANYA	2.936.080.093	3.196.332.510	8,9	25,0
İNGİLTERE	1.626.461.577	1.821.461.593	12,0	14,2
FRANSA	929.737.289	1.039.692.100	11,8	8,1
İSPANYA	863.261.846	1.008.058.009	16,8	7,9
HOLLANDA	577.036.529	616.790.240	6,9	4,8
İTALYA	604.312.822	616.668.192	2,0	4,8
A.B.D.	326.729.354	381.833.723	16,9	3,0
DANİMARKA	356.442.636	381.510.529	7,0	3,0
BELÇİKA	280.415.392	350.241.574	24,9	2,7
İSVEÇ	240.614.883	251.188.669	4,4	2,0
RUSYA FEDERASYONU	138.279.003	242.033.664	75,0	1,9
İRAK	187.304.667	184.371.472	-1,6	1,4
ROMANYA	87.330.703	166.221.811	90,3	1,3
AVUSTURYA	158.845.758	125.204.972	-21,2	1,0
İSRAİL	99.979.707	120.067.095	20,1	0,9
YUNANİSTAN	168.874.429	118.079.937	-30,1	0,9
İSVİÇRE	109.037.658	115.934.461	6,3	0,9
ÇEK CUMHURİYETİ	104.942.660	103.224.935	-1,6	0,8
POLONYA	83.889.997	102.631.436	22,3	0,8
KAZAKİSTAN	40.251.983	97.577.239	142,4	0,8
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	9.919.828.986	11.039.124.161	11,3	86,3
TÜRKİYE'NİN TOPLAM KONFEKSİYON İHRACATI	11.689.588.102	12.798.297.010	9,5	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	84,9	86,3		

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

Türkiye'nin konfeksiyon ihracatında Rusya Federasyonu'nun konumunu gösteren tablo yukarıda verilmektedir.

Türkiye'nin bu dönemde yaptığı 12,8 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı içerisinde Rusya Federasyonu'nun payı 242 milyon dolar ile % 1,9 olarak hesaplanmaktadır. Aynı dönemde 5,7 milyar dolarlık toplam tekstil ihracatında ise Rusya Federasyonu'nun payı 746,5 milyon dolar ile % 13,1 olarak hesaplanmıştır. 2010 yılı Ocak – Kasım döneminde bu ülkeye yapılan konfeksiyon ihracatı % 75 oranında artarken, tekstil ihracatı da % 42,6 oranında artmıştır.

Türkiye'nin tekstil ihracatında Rusya Federasyonu'nun konumunu gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA TEKSTİL İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
<i>Birim: ABD \$</i>				
ÜLKELER	2009 OCAK - KASIM	2010 OCAK - KASIM	2009 / 2010 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
RUSYA FEDERASYONU	523.459.935	746.501.518	42,6	13,1
İTALYA	480.128.640	547.991.333	14,1	9,6
ALMANYA	300.102.558	337.028.477	12,3	5,9
ROMANYA	223.506.324	242.593.544	8,5	4,2
POLONYA	213.264.590	210.965.124	-1,1	3,7
İRAN	196.884.490	210.642.398	7,0	3,7
BULGARİSTAN	188.292.740	201.476.437	7,0	3,5
İNGİLTERE	160.458.180	200.555.518	25,0	3,5
A.B.D.	137.027.954	190.103.682	38,7	3,3
MISIR	140.945.304	184.609.937	31,0	3,2
İSPANYA	118.328.521	145.568.727	23,0	2,5
FRANSA	127.473.231	132.698.642	4,1	2,3
FAS	105.009.225	123.684.542	17,8	2,2
TUNUS	89.167.791	123.575.910	38,6	2,2
HOLLANDA	93.097.721	106.784.950	14,7	1,9
YUNANİSTAN	128.816.110	102.946.529	-20,1	1,8
ÇİN HALK CUMHUR.	63.006.611	100.589.470	59,6	1,8
SURİYE	87.531.420	99.810.017	14,0	1,7
UKRAYNA	78.899.122	98.984.833	25,5	1,7
BELÇİKA	86.596.168	98.460.103	13,7	1,7
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	3.541.996.635	4.205.571.691	18,7	73,6
TÜRKİYE'NİN TOPLAM TEKSTİL İHRACATI	4.878.764.646	5.716.663.229	17,2	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	72,6	73,6		

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Ocak 2011

Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan tekstil ithalatı bu dönemde 12,5 milyon dolar, konfeksiyon ithalatı ise 75 bin dolar değerinde olmuştur. Rusya Federasyonu Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği 136 ülke arasında 94. sırada ve tekstil ürünleri ithal ettiği 133 ülke arasında 46. sırada yer almaktadır. Dolayısıyla, Rusya Federasyonu'nun Türkiye'nin en fazla tekstil ve konfeksiyon ithalatı yaptığı ülkeler arasında dikkate değer bir yeri bulunmadığı söylenebilir.

V. FAYDALI İRTİBAT BİLGİLERİ

T.C. Moskova Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Tel. : 495-246 29 89

Faks: 495-246 49 89

E-posta: dtmos@dtmos.ru

İTKİB Rusya Temsilciliği

Tel: +7 499 929 0897

Faks: +7 499 929 0898

E-posta: mositkib@itkib.ru

T.C. Novorossiysk Başkonsolosluğu Ticaret Ataşeliği

Tel.: 861-764 44 23

Faks: 861-764 26 07

E-posta: dtnov@nvr.ru

T.C. Kazan Başkonsolosluğu Ticaret Ataşeliği

Tel.: 843- 238 24 27

Faks: 843- 264 25 11

E-posta: dtmkzn@mail.ru

Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçiliği Ticaret Temsilciliği

Tel.: 312- 425 49 90

Faks: 312- 418 39 91

E-posta: rustrade@netone.com.tr

Rusya Federasyonu Türkiye Ticaret Temsilciliği İstanbul Şubesi

Tel.: 212- 244 35 87

Faks: 212- 249 35 53

E-posta: rus-ticaret@yandex.ru

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- International Trade Center, İstatistik Veri Sayfası.
<http://www.intracen.org/>
- DTM Bilgi Sistemi.
- Rusya Federasyonu Aylık Raporu, TC. Moskova Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, Kasım 2009.
- OECD, "Ekonomik Görünüm, Sayı: 86, Rusya", Kasım 2009.
- Rusya Giyim Pazarının Analizi, Step by Step Danışmanlık Kuruluşu, Rusya, 2007.
- Rusya Hazır Giyim Sektörü Pazar Araştırması, AC Nielsen, 2007.
- "Russian Clothing Markets Continue to Lure Consumers", *Textiles Eastern Europe*, February 2011.

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
Şubat 2011*